

Informacja o stanie sanitarnym i sytuacji epidemiologicznej

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Nisku

luty 2016

WSTĘP

Głównym zadaniem Państwowej Inspekcji Sanitarnej jest ochrona zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych oraz zapobieganie powstawaniu chorób, w tym chorób zakaźnych i zawodowych. Realizacja odbywa się poprzez prowadzenie systematycznego nadzoru nad:

- ❖ warunkami higieny środowiska
- ❖ przestrzeganiem zasad profilaktyki chorób zakaźnych i zwalczaniem zakażeń
- ❖ warunkami higieny pracy w zakładach pracy
- ❖ warunkami zdrowotnymi żywności i żywienia
- ❖ warunkami higieny nauczania i wychowania w szkołach i innych placówkach oświatowo-wychowawczych

Realizowane zadania obejmują sprawowanie zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego, prowadzenie działań przeciwepidemicznych w zakresie chorób zakaźnych oraz działalność oświatowo-zdrowotną i promocję zdrowia.

W celu oceny realnych i potencjalnych zagrożeń mogących wpływać na stan warunków zdrowotnych ludności m.in. nadzorowano i monitorowano:

- sytuację epidemiologiczną chorób zakaźnych,
- jakość wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi,
- bezpieczeństwo żywności, żywienia i przedmiotów użytku,
- środowiska pracy, w których występowały czynniki szkodliwe i uciążliwe dla zdrowia,
- wprowadzanie do obrotu substancji i preparatów chemicznych, w tym produktów biobójczych oraz ich stosowanie,
- stan sanitarny obiektów żywnościowo-żywnościowych, podmiotów leczniczych, placówek nauczania i wychowania, obiektów turystyczno-wypoczynkowych oraz innych obiektów użyteczności publicznej.

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Nisku realizowała zadania zgodnie z „Planem zasadniczych przedsięwzięć na 2015 rok”, zawierającym główne kierunki działania, zasadnicze zamierzenia oraz harmonogram nadzoru nad obiektami.

Niezależnie od realizowanych zadań planowych przeprowadzono kontrole ponadplanowe, podejmowane w związku z działaniami akcyjnymi, otrzymywanymi wytycznymi, zawiadomieniami i zgłoszeniami.

Wyniki prowadzonego nadzoru są wykorzystywane do planowania działań w celu wyeliminowania potencjalnych zagrożeń, jak też stanowią podstawę do dokonania oceny bezpieczeństwa stanu sanitarnego powiatu.

W dalszym ciągu doskonalono system zarządzania w działalności kontrolnej w oparciu o normę *PN-EN ISO/IEC 17020*, gwarantując uzyskiwanie wiarygodnych wyników kontroli, jak również skuteczną realizację zaplanowanych celów w obszarze ochrony zdrowia ludzkiego.

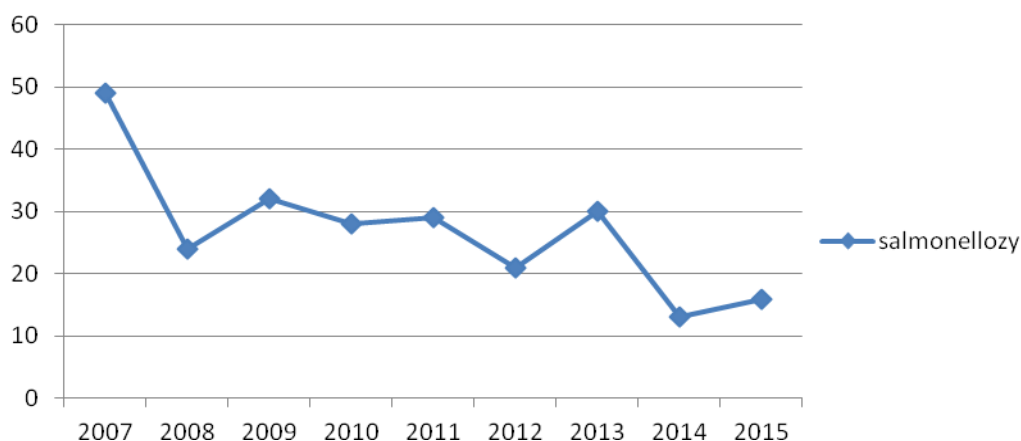
SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA WYBRANYCH CHORÓB ZAKAŹNYCH

Opracowanie przedstawia dane dotyczące kształtowania się sytuacji epidemiologicznej chorób zakaźnych na terenie powiatu nizańskiego w odniesieniu do roku 2015.

Na podstawie zgłoszeń przypadków zachorowań, zakażeń i zatruc wpływających do Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Nisku z podmiotów leczniczych prowadzona jest rejestracja chorób zakaźnych pozwalająca na bieżący monitoring i ocenę sytuacji epidemiologicznej w powiecie oraz wczesne podejmowanie ewentualnych działań przeciwepidemicznych.

Sytuacja epidemiologiczna chorób zakaźnych w powiecie nizańskim w 2015 roku w porównaniu do poprzedniego roku przedstawiała się następująco:

Odnotowano niewielki wzrost zachorowań na salmonellozy 16/13 (podobnie jak w latach ubiegłych dominował szczep **Salmonella enteritidis**), różę 4/1 i WZW C 2/0.

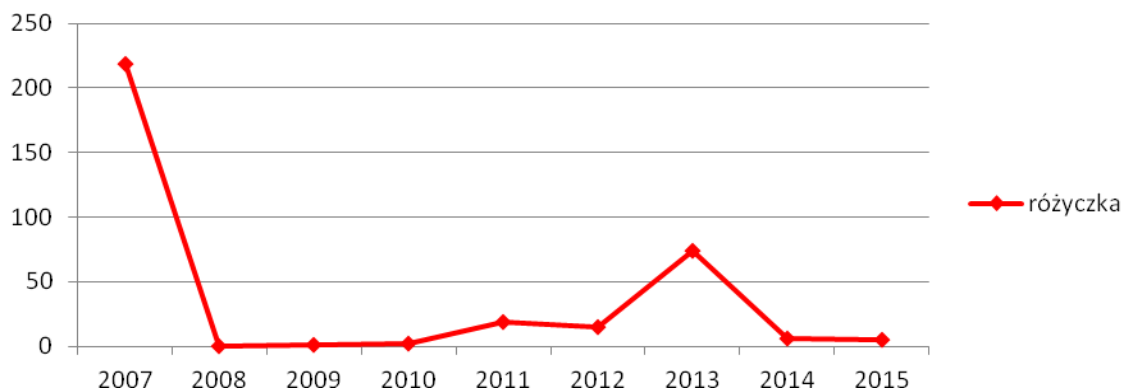
Zaobserwowano spadek zachorowań na:

- biegunki i zapalenia żołądkowo-jelitowe BNO 161/226, w tym u dzieci do lat dwóch 50/64 ,
- wirusowe zakażenie jelitowe 16/29, w tym u dzieci do lat dwóch 6/20
- krztusiec 0/2,
- borelioza 12/35,
- grypa 990/1342,
- zapalenie opon mózgowo rdzeniowych 2/5,

Liczba zgłoszonych zachorowań na gruźlicę 23/23 i zapalenie mózgu 1/0 oraz odsetek nosicieli salmonelli 12/12 i p/ciał anty HCV 2/2 utrzymywały się poziomie ubiegłego roku. W omawianym okresie sprawozdawczym odnotowano dwa pojedyncze zachorowania na rzeżączkę i kiłę.

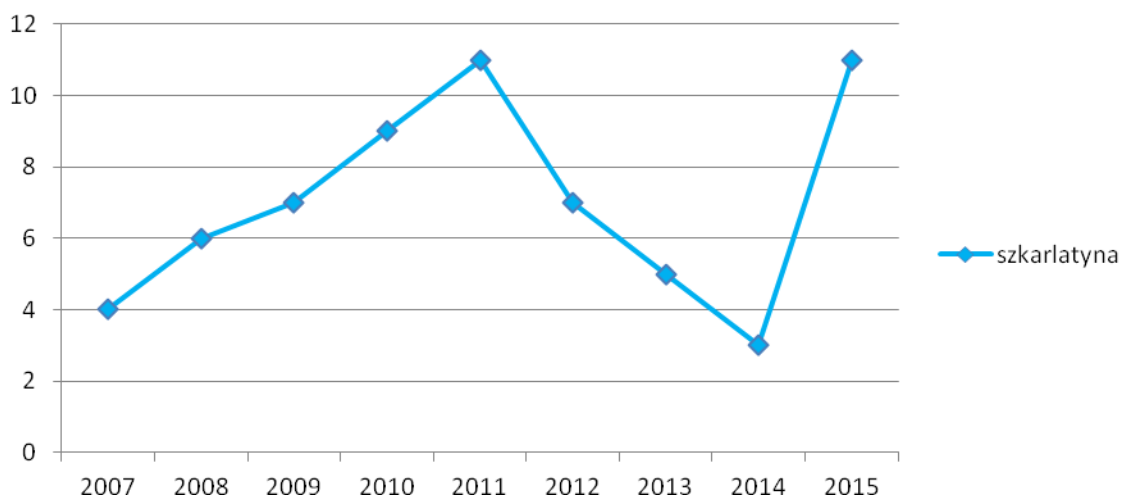
Zachorowania na choroby zakaźne wieku dziecięcego:

W porównaniu do 2014r. nastąpił niewielki spadek liczby zachorowań na **różyczkę (5/6)**.

Zaobserwowano znaczny spadek zachorowań na **ospę wietrzną (144)**, w roku poprzednim dla porównania było to 207 przypadków.

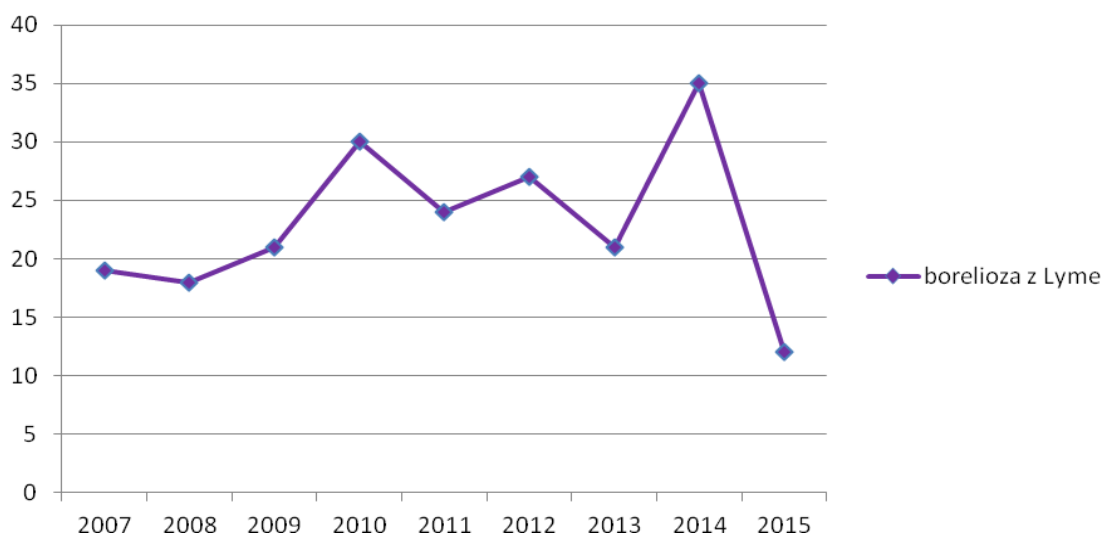
Zarejestrowano wzrost zachorowań na **płonicę (szkarlatyna) - 11 przypadków**, w roku ubiegłym 3.

W analizowanym okresie sprawozdawczym ilość zachorowań na **świnkę (nagminne zapalenie przyusznic)** utrzymała się na tym podobnym poziomie jak w roku ubiegłym (2014r. – 2, 2015-3).

Choroby odzwierzęce

Zmniejszeniu uległa liczba zachorowań na boreliozę (12) w stosunku do roku poprzedniego kiedy to zgłoszono 35 zachorowań po ukąszeniach kleszczy.

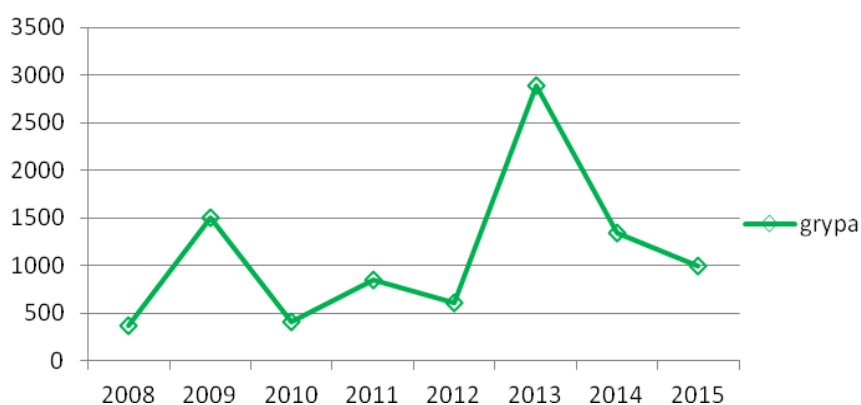
Innym ważnym problemem pozostają nadal pokąsania przez zwierzęta (wałęsające się, bezpańskie), po których konieczne jest podejmowanie szczepień przeciw wścieklicznie.

W roku 2015 liczba osób poddanych szczepieniom przeciwko wścieklicznie po **pokąsaniu przez zwierzęta** wynosiła 24 (psy - 19, kot -1, szczury - 2, lis-1, nietoperz - 1).

Ogółem zgłoszono 106 przypadków pokąsań przez zwierzęta.

Zachorowania na grypę

W 2015 roku odnotowano znaczny spadek zachorowań na grypę, zachorowania grypopodobne oraz ostre zakażenia dróg oddechowych. Zarejestrowano **990** zachorowań, natomiast w 2014 roku było **1342** zgłoszonych przypadków.

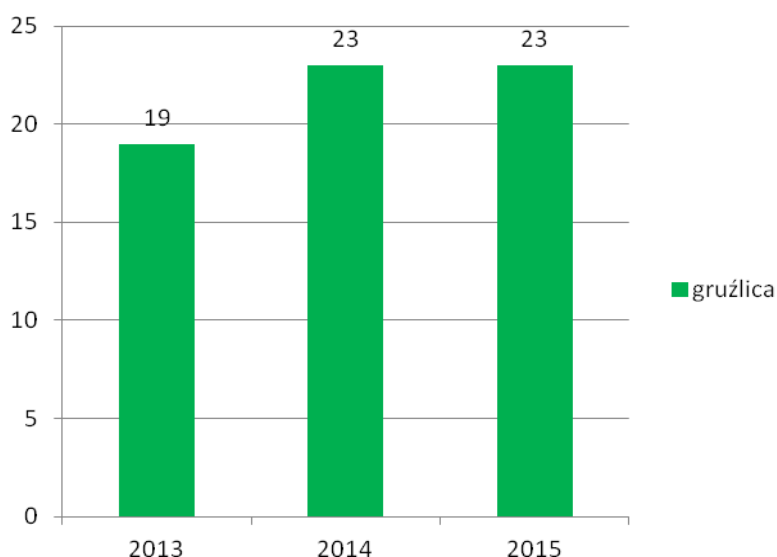

Kontynuowano nadal działania w ramach nadzoru epidemiologiczno-wirusologicznego nad grypą opartego na systemie SENTINEL, którego głównym celem jest

pobieranie od pacjentów podejrzanych o zachorowanie na gripę materiału do badań wirusologicznych. W nadzorze SENTINEL w 2015 roku uczestniczył 1 podmiot leczniczy - Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Zarzeczcu przy ul. Mickiewicza 46. Pobrano do badań 5 wymazów od osób chorych, z czego laboratoryjnie potwierdzono 1 przypadek zachorowania na gripę.

Zachorowania na gruźlicę

W 2015 roku z terenu powiatu niżańskiego zgłoszono **23** zachorowania na gruźlicę, w tym **20** na gruźlicę płuc prątkującą. Zachorowania wystąpiły u osób dorosłych, w tym **2** na gruźlicę nie potwierdzoną bakteriologicznie oraz **1** na gruźlicę pozapłucną. W związku ze zgłoszonymi zachorowaniami nadzorem objęto osoby pozostające w kontakcie wysokiego ryzyka z osobami chorymi na gruźlicę.

Zakażenia krwiopochodne

Ogromne znaczenie w zapobieganiu i zwalczaniu zakażeń krwiopochodnych ma wdrożenie i utrzymanie wysokich standardów higieniczno-sanitarnych w zakładach ochrony zdrowia, jak i w gabinetach kosmetycznych, fryzjerskich, tatuażu, w których dochodzi do naruszenia ciągłości tkanek ludzkich.

W 2015r. zarejestrowano 2 osoby z przeciwciałami anty HCV (2014r. - 2). Nie rejestrowano zakażenia wywołanego przez wirusa HIV (2014r. - 2).

Ogółem w roku 2015 opracowano 353 ogniska chorób zakaźnych oraz pobrano 143 wymazy od osób ze styczości, nosicieli i ozdrowieńców.

Poniżej w tabeli przedstawiono choroby zakaźne rejestrowane w 2015r. na terenie powiatu nizańskiego w zestawieniu z rokiem poprzednim. Uwzględniono wskaźnik zapadalności na w przeliczeniu na 100 tys. mieszkańców.

Jednostka chorobowa	Ilość zachorowań			
	Rok 2014	Współczynnik zapadalności	Rok 2015	Współczynnik zapadalności
salmonellozy	13	19,19	16	23,69
inne bakteryjne zakażenia jelitowe ogółem	23	33,96	23	34,06
w tym u dzieci do lat 2	11	-	11	-
wirusowe zakażenia jelitowe ogółem	29	42,82	16	23,69
w tym u dzieci do lat 2	20	-	6	-
biegunki i zap. żołądkowo-jelitowe BNO ogółem	226	333,71	151	223,60
w tym u dzieci do lat 2	64	-	50	-
krztusiec	2	2,95	0	0
szkarlatyna	3	4,43	11	16,29
róża	1	1,47	4	5,92
borelioza z Lyme	35	51,68	12	17,77
pokąsania przez zwierzęta (osoby szczep. p/wściekliznie)	13	19,19	24	35,54
ospa wietrzna	207	305,65	144	213,24
wirusowe zapalenie wątroby typu B	1	1,47	-	-
wirusowe zapalenie wątroby typu C	0	0	2	2,96
różyczka	6	8,86	5	7,40
świnka	2	2,95	3	4,44
zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych	5	7,38	2	2,96
zapalenie mózgu nieokreślone	0	0	1	1,48
choroba meningokoka inwazyjna	0	0	1	1,48
nosiciele p/ciał anty HCV	2	2,95	2	2,96
nosiciele antygeny Hbs Ag (+)	0	-	0	-
grypa	1342	1981,60	990	1466,1
grypa typu A	3	4,43	0	0
grypa typu B	0	0	1	1,48
nowo wykryte zakażenia HIV	2	2,95	0	0
rzeżączka	0	0	1	1,48
kila	1	1,47	1	1,48
bąblowica	1	1,47	0	0
gruźlica	23	33,96	23	32,57
nosiciele salmonellozy	12	17,77	12	17,77

Sytuacja epidemiologiczna na terenie powiatu nizańskiego w 2014 roku kształtowała się korzystnie. W przypadku większości jednostek chorobowych zapadalność utrzymywała się na poziomie zbliżonym do 2013 lub była niższa.

Szczepienia ochronne

Najważniejszym celem zdrowotnym szczepień ochronnych jest zapobieganie określonemu zakażeniu lub chorobie zakaźnej u zaszczepionej osoby lub populacji. Uodpornienie czynne dzieci w Polsce wykonywane jest głównie w drodze realizacji Programu Szczepień Ochronnych.

W ramach nadzoru nad realizacją szczepień ochronnych przeprowadzono 47 kontroli w 20 podmiotach leczniczych świadczących usługi medyczne. Podczas kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości. Stan uodpornienia utrzymuje się na bezpiecznym poziomie.

Ocena placówek służby zdrowia za 2015r.

W ewidencji Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Nisku znajduje się ogółem **115** podmiotów wykonujących działalność leczniczą, w tym przez:

podmioty lecznicze:

ambulatoryjne świadczenia zdrowotne

- przychodnie, ośrodki zdrowia, poradnie - 32
- medyczne laboratoria diagnostyczne - 1
- zakłady rehabilitacji leczniczej - 10

praktykę zawodową:

- indywidualne praktyki lekarskie ogółem - 37
(w tym indywidualne praktyki lekarzy dentyków – 37)
- indywidualne specjalistyczne praktyki lekarskie ogółem - 11
(w tym indywidualne specjalistyczne praktyki lekarzy dentyków – 2)
- indywidualne praktyki pielęgniarek - 16
- grupowe praktyki pielęgniarek - 1
- inne - 7

(ind. praktyki poł. środ. – rodz. – 2, ośrodki badań słuchu - 2,
gab. logopedyczny - 2, prac. protetyczna - 1)

Podstawowe źródło zaopatrzenia w wodę

Podstawowym źródłem zaopatrzenia w wodę w placówkach służby zdrowia jest wodociąg sieciowy. Nie uwzględniono w tej ocenie indywidualnych, indywidualnych specjalistycznych praktyk lekarskich i pielęgniarskich oraz grupowych praktyk pielęgniarskich z uwagi na brak danych. Na koniec 2015r. nie stwierdzono nieprawidłowości dot. zaopatrzenia w wodę w placówkach służby zdrowia.

Zaopatrzenie punktów poboru w ciepłą bieżącą wodę (temperatura wody ciepłej)

Punkty pobierania próbek wody w obiektach służby zdrowia zaopatrzone są w bieżącą zimną i ciepłą wodę. Podczas kontroli obiektów zwracano uwagę na stałe utrzymywanie temperatury wody ciepłej powyżej 55°C w instalacjach ciepłej wody, by zapobiec wystąpieniu bakterii Legionella. We wszystkich skontrolowanych obiektach temperatura wody ciepłej utrzymywała się na wymaganym poziomie.

Gospodarka ściekowa

Nieczystości płynne odprowadzane są w większości obiektów do sieci kanalizacyjnej. W pozostałych przypadkach do zbiorników bezodpływowych. Uregulowania za odbiór nieczystości płynnych zawarte są w odpowiednich umowach zawartych z zakładami świadczącymi usługi komunalne. Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie usuwania ścieków.

Postępowanie z odpadami komunalnymi

W kontrolowanych placówkach służby zdrowia nie stwierdzono uchybień w zakresie gromadzenia i usuwania nieczystości stałych. Odpady gromadzone są w pojemnikach lub kontenerach usytuowanych na terenie placówek. Odbiór odpadów stałych dokonywany jest przez wyspecjalizowane firmy.

Postępowanie z odpadami medycznymi

Postępowanie z odpadami medycznymi na stanowiskach pracy, gdzie się je wytwarza, prowadzone jest zgodnie z opracowanymi procedurami uwzględniającymi również oznaczenie miejsca magazynowania odpadów medycznych powstających przy udzielaniu świadczeń zdrowotnych w miejscu wezwania. Odpady zbierane są w miejscach ich powstawania z uwzględnieniem ich właściwości i sposobu unieszkodliwiania. Odpady zakaźne (z wyjątkiem odpadów o ostrych końcach i krawędziach) zbierane są do worków foliowych, jednorazowego użycia, koloru czerwonego. Worki te wkładane są w sztywne stelaże lub pojemniki. Odpady medyczne o ostrych końcach i krawędziach gromadzone są w sztywnych, odpornych na działanie wilgoci pojemnikach jednorazowego użytku. Pojemniki lub worki wypełniane są odpadami do 2/3 objętości i wymieniane na nowe nie rzadziej niż co 72 godziny. Worki i pojemniki prawidłowo oznakowane. We wszystkich obiektach odpady przechowywane są w przenośnych urządzeniach chłodniczych, przeznaczonych wyłącznie do tego celu, posiadających wewnątrz wykonane z materiałów gładkich, łatwo zmywalnych i umożliwiających dezynfekcję oraz zabezpieczone są przed dostępem osób

nieupoważnionych. Wszystkie placówki mają podpisane umowy na wywóz odpadów medycznych z wyspecjalizowanymi firmami zajmującymi się utylizacją odpadów.

Podczas kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie postępowania z odpadami medycznymi. Odbiór odpadów medycznych odbywa się zgodnie z zawartymi umowami między odbiorcami odpadów a ich wytwórcami.

Postępowanie z bielizną brudną i czystą

Bielizna brudna i czysta gromadzona jest prawidłowo. Bielizna brudna przetrzymywana jest w workach foliowych w wyznaczonych do tego celu i oznakowanych pojemnikach. Bielizna czysta gromadzona w wydzielonych zamykanych szafach. Pranie bielizny odbywa się poza miejscami świadczenia usług medycznych zgodnie z zawartymi umowami. W kontrolowanych placówkach stosowana jest również bielizna jednorazowego użytku.

Rodzaje wentylacji – okresowe czyszczenie (przeгляdy)

W kontrolowanych obiektach służby zdrowia znajduje się wentylacja grawitacyjna oraz mechaniczna włączana automatycznie (sanitariaty). W jednej placówce służby zdrowia zainstalowane są klimatyzatory.

Ocena procedur dezynfekcyjnych w skontrolowanych obiektach

W skontrolowanych podmiotach leczniczych nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie procedur dezynfekcyjnych.

Sterylizacja

Do sterylizacji w użyciu jest 30 urządzeń. Są to różnego typu autoklawy w gabinetach stomatologicznych i podmiotach leczniczych. W sposób ciągły prowadzone jest monitorowanie procesów sterylizacji przez użytkowników wskaźnikami chemicznymi (każdy proces) oraz wskaźnikami biologicznymi 1 raz w miesiącu. W 2015r. w ramach prowadzonego nadzoru przeprowadzono 30 kontroli nadzoru wewnętrznego nad skutecznością procesów sterylizacji. W 1 placówce wydano 1 decyzję administracyjną unieruchamiającą autoklaw będący na wyposażeniu gabinetu zabiegowego, z rygorem natychmiastowego wykonania. Decyzja ta została natychmiast wykonana. Ponowne uruchomienie autoklawu nastąpiło po przedstawieniu PPIS w Nisku wyniku badania świadczącego o skuteczności prowadzonego procesu sterylizacji.

W 2015r. stanu sanitarno-technicznego podmiotów leczniczych nie kwestionowano. Sprzęt porządkowy do sprzątania wydzielony i prawidłowo przetrzymywany. Wszystkie pomieszczenia placówek sprzątane i dezynfekowane systematycznie.

NADZÓR NAD JAKOŚCIĄ WODY DO SPOŻYCIA PRZEZ LUDZI

Nadzór sanitarny nad jakością wody przeznaczanej do spożycia polega na ochronie zdrowia konsumentów oraz zapewnieniu odbiorcom wody o odpowiednich parametrach fizykochemicznych i bakteriologicznych. Podstawą oceny jakości wody są wymagania zawarte w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 13 listopada 2015r. w sprawie jakości wody przeznaczanej do spożycia przez ludzi (Dz.U. poz. 1989).

W 2015r. PPIS w Nisku prowadził monitoring jakości wody przeznaczanej do spożycia podawanej przez 13 wodociągów sieciowych oraz 3 wodociągi lokalne znajdujące się na terenie powiatu nizańskiego. Wszystkie wodociągi oparte są na ujęciach wód podziemnych.

Wodociągi o produkcji wody < 100 m³/d:

- wodociąg Niepublicznego Przedszkola „Żaczek” w Nisku ul. Gisgesa,
- wodociąg PSP Nr 3 w Rudniku nad Sanem ul. M. Konopnickiej,
- wodociąg PSP w Wolinie ul. Piaskowa.

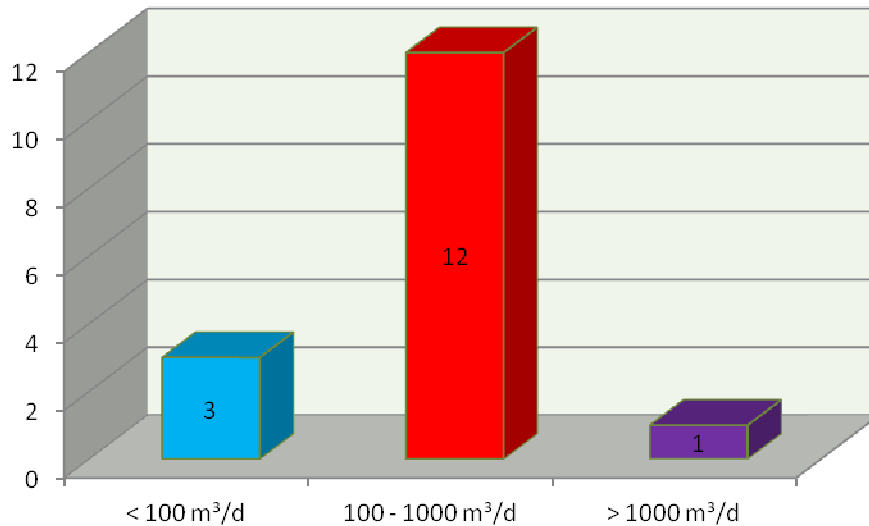
Wodociągi o produkcji wody 100-1000 m³/d:

- Sigiełki,
- Rudnik nad Sanem ul. Stróżańska,
- Rudnik nad Sanem ul. Chopina,
- Jarocin,
- Katy,
- Nowa Wieś,
- Huta Krzeszowska,
- Sieraków,
- Jeżowe,
- Bieliniec,
- Zarzeczce,
- Nowosielec.

Wodociągi o produkcji wody $> 1000 \text{ m}^3/\text{d}$:

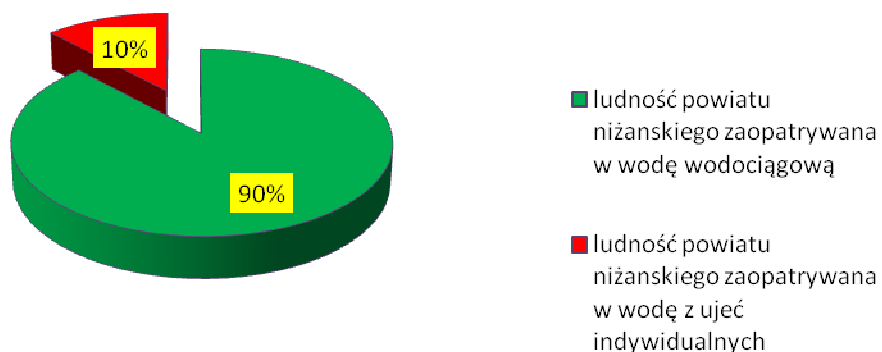
- Nisko.

Wykres 1. Wodociągi zbiorowego zaopatrzenia w wodę na terenie powiatu niżańskiego

Według danych PPIS w Nisku pozyskanych od producentów wody z wody wodociągowej w 2015 roku korzystało ok. 90 % ogólnej liczby mieszkańców powiatu. Pozostałe 10 % to osoby korzystające z wody z indywidualnych ujęć, której jakoś nie podlega kontroli organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej. W dalszym ciągu gmina Rudnik nad Sanem i gmina Nisko należą do obszarów, w których jest najmniej osób przyłączonych do sieci wodociągowej (Rudnik nad Sanem - 78% , Nisko - 80%).

Wykres 2. Stan zaopatrzenia ludności w wodę wodociągową w powiecie niżańskim

Jednym z zadań inspekcji sanitarnej jest kontrola jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi. Woda pobierana jest w wyznaczonych u odbiorców punktach czerpalnych oraz w stacjach uzdatniania wody. W 2015r. w ramach prowadzonego monitoringu jakości wody przeznaczonej do spożycia pracownicy inspekcji sanitarnej pobrali do badań 83 próbki wody. Częstotliwość pobierania próbek wody zależy od ilości produkowanej wody w strefie zaopatrzenia, dlatego też najwięcej próbek pobrano z wodociągu Nisko (13).

Zakres prowadzonych badań obejmował zarówno parametry mikrobiologiczne, fizykochemiczne jak i organoleptyczne - zgodnie z obowiązującymi przepisami.

W 2015r. w wodzie podawanej z wodociągu sieciowego w Jeżowie dwukrotnie stwierdzono przekroczenie w zakresie parametrów mikrobiologicznych (*bakterie grupy coli*). Po rozważeniu stopnia zagrożenia dla zdrowia wydano 2 decyzję stwierdzającą warunkową przydatność wody do spożycia przez ludzi, dopuszczając spożycie wody pod warunkiem jej przygotowania. Ponieważ przekroczenia te miały charakter krótkotrwały nie wpłynęły negatywnie na końcową ocenę jakości wody z tego wodociągu.

Zanieczyszczenie bakteriami grupy coli wystąpiło również dwukrotnie w wodzie podawanej konsumentom z wodociągu sieciowego w Zarzeczcu. W obydwu przypadkach zanieczyszczenie zostało w krótkim czasie wyeliminowane. Ponadto jakość wody z tego wodociągu dwukrotnie uległa pogorszeniu ze względu na przekroczenie manganu, co było według wyjaśnień producenta wody wynikiem zbyt słabego napowietrzania wody surowej. Po podjęciu działań naprawczych, jakość wody z tego wodociągu uległa poprawie.

W 2015r. ciągłym wahaniom ulegała jakość wody podawanej z wodociągu sieciowego w Nowosielcu. Jednorazowo wystąpiło zanieczyszczenie bakteriami grupy coli, które zostało szybko wyeliminowane. Dwukrotnie stwierdzono przekroczenie mętności, jednak podjęte przez producenta wody działania naprawcze poprawiły jakość produkowanej wody. Dodatkowo dwukrotnie stwierdzono przekroczenie dopuszczalnej wartości glinu. W każdym przypadku dokonano płukania filtrów i przeglądu całej instalacji wodociągowej, następnie pobrano próbki wody z tego wodociągu do badań w zakresie glinu. W obydwu przypadkach badanie wykazało, że jakość wody podawanej z wodociągu w Nowosielcu jej zgodna z wymaganiami w tym zakresie.

W wodzie podawanej z wodociągu sieciowego w Bielińcu w listopadzie stwierdzono ponadnormatywną zawartość niklu. Jednak szybkie działania naprawcze podjęte przez producenta wody pozwoliły na wyeliminowanie tego przekroczenia w bardzo krótkim czasie. Jakość wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi z wodociągu sieciowego w Nisku w okresie od stycznia do września 2015r. ulegała kilkakrotnie pogorszeniu ze względu na

przekroczenia parametrów fizykochemicznych tj.: mętność, mangan, żelazo i glin. W marcu zgodnie z wyjaśnieniami zarządzającego wodociągiem sieciowym w Nisku, nastąpiła awaria rurociągu. Po wyłączeniu urządzeń w Stacji Uzdatniania Wody w Nisku nastąpiło rozregulowanie procesu jej uzdatniania. W próbce wody pobranej w marcu w związku z interwencją odbiorcy wody, stwierdzono przekroczenia w zakresie barwy, mętności, manganu i żelaza. W związku z tym PPIS w Nisku wydał na krótki okres czasu decyzję stwierdzającą warunkową przydatność wody do spożycia przez ludzi oraz nakazał producentowi wody podjąć skuteczne działania naprawcze, celem doprowadzenia jakości wody z wodociągu w Nisku do obowiązujących norm w zakresie w/w parametrów. Badania próbek wody pobranych po przeprowadzeniu działań naprawczych w badanym zakresie wykazały zgodność z wymaganiami rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 13 listopada 2015r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz.U. poz. 1989).

W kwietniu, maju i w lipcu 2015r. badania laboratoryjne próbek wody z wodociągu w Nisku nie wykazały przekroczeń dopuszczalnych wartości. Natomiast w czerwcu i w sierpniu badania wody wykazały przekroczenia w zakresie zawartości glinu.

W każdym z przypadków podejmowano szybkie działania naprawcze eliminujące te przekroczenia i od września 2015r. jakość wody podawanej z wodociągu sieciowego w Nisku odpowiadała obowiązującym normom.

Skontrolowano stan sanitarno-techniczny wszystkich stacji uzdatniania wody oraz ujęć wód podziemnych. Nieprawidłowości nie stwierdzono, decyzji w tym zakresie nie wydano.

Monitoring jakości wody prowadzony jest również przez przedsiębiorstwa wodociągowe (kontrola wewnętrzna), na podstawie uzgodnionego z PPIS w Nisku harmonogramu pobierania próbek wody, który obejmuje odpowiedni zakres badań, częstotliwość oraz punkty pobierania próbek wody. Zwiększenie ilości badań pozwala na poprawienie bezpieczeństwa zdrowotnego mieszkańców i szybsze reagowanie organów PIS w przypadku pogorszenia jakości wody wodociągowej.

Tak jak w poprzednim roku PPIS w Nisku nadzorował jakość wody do spożycia z 3 wodociągów lokalnych o produkcji < 100 m³/d, zaopatrujących 2 szkoły oraz 1 przedszkole. W tabeli poniżej przedstawiono poszczególne wodociągi lokalne wraz z ilością pobranych próbek wody, kwestionowanymi parametrami oraz informacjami dodatkowymi związanymi z wynikami badań wody.

Wodociągi lokalne	Ilość pobranych próbek	Próbki kwestionowane	Parametr kwestionowany	Uwagi
PSP Nr 3 w Rudniku n/Sanem ul. Konopnickiej	2	2	mangan, odczyn	decyzja PPIS w Nisku stwierdzająca warunkową przydatność do dnia 31.12.16r.
PSP w Wolinie ul. Piaskowa	2	2	mętność, mangan, żelazo, odczyn	decyzja PPIS w Nisku stwierdzająca warunkową przydatność do dnia 31.12.15r.
Niepubliczne Przedszkole „Żaczek” w Nisku ul. Gisgesa	2	0	bakterie grupy coli	decyzja stwierdzająca przydatność wody do spożycia

Występująca w 2 wodociągach lokalnych zwiększona zawartość żelaza i manganu w wodzie przeznaczonej do spożycia nie stwarza zagrożenia dla zdrowia ludzi, ale obniża jej walory smakowe i wartości użytkowe. Metale te mogą powodować tworzenie się osadów w instalacjach oraz sprzyjać rozwojowi bakterii żelazowych i manganowych pogarszających smak, zapach i mętność wody. Ponadnormatywna zawartość tych parametrów utrudnia utrzymanie urządzeń sanitarnych w odpowiednim stanie porządkowym i powinna być usuwana w procesach uzdatniania. Dlatego też konieczne jest podjęcie skutecznych działań zmierzających do zapewnienia osobom korzystającym z wody do spożycia w w/w placówkach nauczania wody o prawidłowej jakości.

NADZÓR NAD OBIEKTAMI UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ

W trosce o zdrowie mieszkańców powiatu oraz osób czasowo w nim przebywających, oprócz nadzoru nad jakością wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, sprawowano bieżący nadzór sanitarny w zakresie higieny komunalnej, kontrolując przestrzeganie wymagań higienicznych i zdrowotnych na terenach rekreacyjnych oraz obiektach użyteczności publicznej.

W 2015r. w ewidencji higieny komunalnej ujęto **160** obiektów użyteczności publicznej, takich jak:

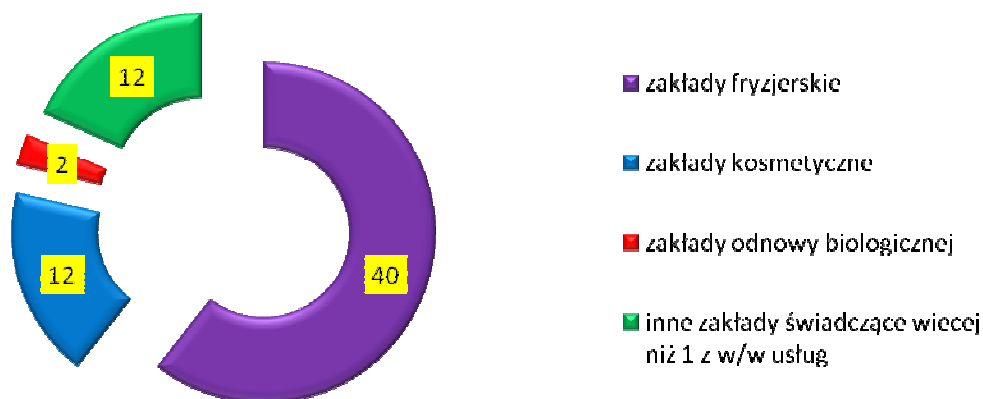
- obiekty świadczące usługi hotelarskie (hotele, motele, ośrodki wczasowo-turystyczne),
- zakłady usługowe (fryzjerskie, kosmetyczne, tatuażu, odnowy biologicznej),

- basen sezonowy,
- obiekty związane z obsługą podróżnych (przystanki komunikacji publicznej, środki transportu publicznego),
- toalety publiczne,
- tereny rekreacyjne (place zabaw dla dzieci, piaskownice),
- zakłady pogrzebowe, cmentarze, dom przedpogrzebowy,
- jednostki organizacyjne pomocy społecznej,
- ośrodki kultury, targowiska, obiekty sportowe, pole biwakowe,
- areszt śledczy,
- sceny plenerowe, świetlice wiejskie,
- miejsca wykorzystywane do kąpieli,
- gospodarstwa agroturystyczne.

W 2015r. skontrolowano 8 obiektów świadczących usługi hotelarskie w naszym powiecie. Przeprowadzone kontrole sanitarne tych obiektów nie wykazały nieprawidłowości. Baza noclegowa w naszym powiecie jest skromna, niemniej jednak, właściciele istniejących obiektów noclegowych, w celu poprawienia swojej oferty, modernizują i podnoszą w nich standardy pobytu oraz dbają o otoczenie. Jako działanie zapobiegające szerzeniu się chorób zakaźnych prowadzona jest w obiektach świadczących usługi noclegowe dezynfekcja materaców, kołder, poduszek, koców i narzut.

Liczba zakładów usługowych (fryzjerskich, kosmetycznych i odnowy biologicznej) w stosunku do roku poprzedniego utrzymuje się na takim samym poziomie. W ewidencji PPIS w Nisku znajduje się 66 tego typu obiektów.

Wykres 2. Liczba nadzorowanych zakładów usługowych na terenie powiatu niżańskiego

W 2015r. przeprowadzono kontrole 18 zakładów fryzjerskich, 9 zakładów kosmetycznych, 2 zakładów odnowy biologicznej oraz 8 innych zakładów, w których świadczone są łącznie więcej niż jedna z w/w usług. W sumie skontrolowano 37 tego typu obiektów. Szczególną uwagę zwracano na prawidłowe przeprowadzanie dezynfekcji i sterylizacji narzędzi używanych w trakcie świadczenia usług. Zgodnie z obowiązującymi przepisami w zakładach opracowane są procedury zapewniające ochronę przed przenoszeniem chorób zakaźnych i zakażeń.

Nieprawidłowości dot. złego stanu sanitarno-technicznego w 2 zakładach fryzjerskich, stwierdzone w 2014r. zostały usunięte. Decyzje zarządzające w tej sprawie zostały wykonane. Nie nałożono mandatów karnych. W związku z tym wszystkie skontrolowane obiekty oceniono jako dobrze funkcjonujące pod względem sanitarnym.

Pod nadzorem PPIS w Nisku znajduje się 1 basen kąpielowy odkryty, czynny sezonowo w okresie letnim. Zaopatrywany jest on w wodę z sieci wodociągowej i wyposażony w automatyczny proces uzdatniania i dezynfekcji wody. Przeprowadzono 1 kontrolę sanitarną i pobrano 2 próbki wody do badań w zakresie parametrów mikrobiologicznych, które nie wykazały nieprawidłowości. Stan techniczny basenu i jego eksploatacja nie budziły zastrzeżeń. Decyzji nie wydano, nie nałożono mandatów karnych. Obiekt oceniony jako dobry.

Podobnie jak w roku ubiegłym, w 2015r. funkcjonowało 1 miejsce wykorzystywane do kąpieli „Bajorko” utworzone na zalewie w Jarocinie. Właścicielem obiektu jest Gmina Jarocin, natomiast organizatorem Gminny Ośrodek Kultury Sportu Turystyki i Rekreacji w Jarocinie. Na terenie obiektu znajduje się zaplecze higieniczno-sanitarne, pomost i plac zabaw dla dzieci. Stan sanitarny obiektu oraz otoczenia nie budził zastrzeżeń. W ramach kontroli wewnętrznej nad jakością wody do kąpieli pobrano 2 próbki do badań. Woda przez cały sezon była przydatna do kąpieli. Miejsce oznaczono za pomocą tablicy informacyjnej zgodnie z obowiązującymi przepisami.

W 2015r roku w ewidencji PPIS w Nisku znajdowało się 6 podmiotów świadczących usługi w zakresie transportu publicznego, w sumie 23 środki transportu. W analizowanym okresie skontrolowano 3 tego typu podmioty (przeprowadzono 3 kontrole) - 7 środków transportu. Ich stan sanitarno-techniczny nie budził zastrzeżeń. Decyzji nie wydano, mandatów nie nałożono.

Stan sanitarny przystanków autobusowych i ich otoczenia w powiecie niżańskim pomimo braku koszy na odpady komunalne przy niektórych z nich nie budził zastrzeżeń. Skontrolowano przystanki w gminach: Nisko, Ulanów, Rudnik nad Sanem - w sumie 68 przystanków.

Nadzorem objęto i skontrolowano 2 ustępy publiczne: toaletę ogólnodostępną w Nisku oraz ustęp publiczny przy Gminnym Ośrodku Kultury w Krzeszowie. W obu obiektach prowadzona jest dezynfekcja pomieszczeń i urządzeń, zapewnione są środki higieny (mydło, ręczniki jednorazowego użytku, papier toaletowy). Podczas przeprowadzanych kontroli nie stwierdzono uchybień. Obiekty oceniono jako dobre pod względem sanitarno-higienicznym. Zasadnym wydaje się jednak, że gminy powinny rozważyć udostępnianie większej liczby ustępów publicznych.

W ramach kontroli terenów rekreacyjnych, nadzorowi poddano piaskownice ogólnodostępne zlokalizowane na placach zabaw w parku miejskim i na osiedlach mieszkaniowych. Szczególną uwagę zwracano na czystość piasku i częstotliwość jego wymiany. Przeprowadzono 3 kontrole, podczas których skontrolowano 5 piaskownic. Obiekty te oceniono jako dobre pod względem sanitarno – higienicznym.

Przeprowadzono kontrolę 2 cmentarzy komunalnych w Nisku i w Rudniku nad Sanem oraz domu przedpogrzebowego zlokalizowanego przy cmentarzu komunalnym w Rudniku nad Sanem. Kontrole tych obiektów nie wykazały nieprawidłowości.

W ewidencji PPIS w Nisku ujęto 8 podmiotów świadczących usługi pogrzebowe w zakresie transportu zwłok i szczątków ludzkich. Skontrolowano 7 z nich. Przeprowadzono kontrole 11 samochodów do przewozu zwłok, które ocenione zostały pod względem sanitarnym jako dobre. W 2015r. skontrolowano 1 placówkę organizacyjną pomocy społecznej. Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie stanu sanitarno-technicznego. Decyzji nie wydano, mandatów nie nałożono.

Wydano 1 decyzję na stan sanitarno-techniczny w MOSiR w Rudniku nad Sanem ul. Mickiewicza 44, w związku z czym obiekt ten na koniec 2015r. oceniono jako zły.

W pozostałych skontrolowanych obiektach użyteczności publicznej (ośrodki kultury, obiekty sportowe, areszt śledczy) nieprawidłowości nie stwierdzono.

Z roku na rok stan sanitarno-porządkowy oraz sanitarno-techniczny kontrolowanych obiektów użyteczności publicznej ulega poprawie, co wpływa na zmniejszenie ilości wydawanych decyzji administracyjnych oraz nakładanych mandatów karnych.

Dodatkowo wspólnie z pionem epidemiologii przeprowadzono 37 kontroli podmiotów leczniczych, które udzielają świadczeń prowadząc działalność w zakresie ambulatoryjnej opieki zdrowotnej. Uchybienia higieniczno-sanitarne i technicznych nie stwierdzono. W ramach prowadzonego nadzoru sanitarnego nie stwierdzono nieprawidłowości dot. gospodarki odpadami medycznymi. Wszystkie skontrolowane zakłady posiadały podpisane umowy na odbiór odpadów medycznych ze specjalistycznymi firmami.

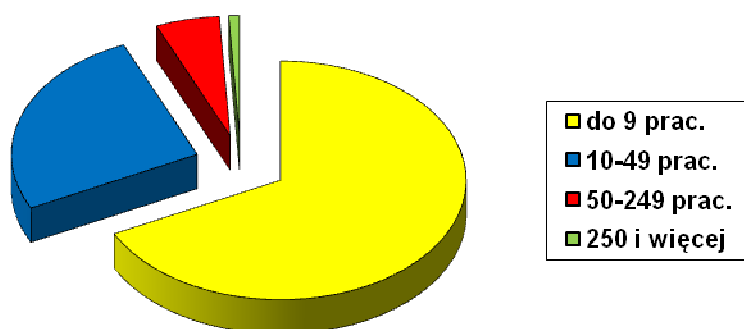
ŚRODOWISKO PRACY

Do głównych zadań komórki higieny pracy w 2015r. należało sprawowanie nadzoru nad warunkami zdrowotnymi środowiska pracy celem wzmocnienia ochrony zdrowia pracowników przed negatywnym oddziaływaniem szkodliwych i uciążliwych czynników występujących w środowisku pracy oraz nad substancjami chemicznymi i ich mieszaninami, produktami biobójczymi, detergentami i prekursorami narkotyków kat. 2 i 3.

W ramach realizacji „Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032” pracownicy pionu higieny pracy prowadzili nadzór nad podmiotami gospodarczymi prowadzącymi działalność związaną z usuwaniem bądź zabezpieczaniem wyrobów zawierających azbest. Głównym celem prowadzonego programu jest likwidacja źródeł emisji włókien azbestu.

Nadzór nad zakładami pracy

W roku 2015 w ewidencji znajdowało się 216 podmiotów zatrudniających ogółem 3491 pracowników. W stosunku do roku 2014 ilość podmiotów gospodarczych nie uległa zmianie, natomiast zaobserwowano niewielki wzrost zatrudnienia (w 2014r. zatrudnienie wynosiło 3288 pracowników). Przeważają zakłady małe zatrudniające do 9 pracowników (67,0% ogółu nadzorowanych obiektów) oraz podmioty zatrudniające od 10 do 49 pracowników (26,0%). Zakłady zatrudniające od 50 do 249 pracowników stanowiły 5,5 %, natomiast zakłady zatrudniające 250 i więcej pracowników stanowiły 1,0 % ogółu zewidencjonowanych podmiotów (2 podmioty), co ilustruje poniżej wykres:

Wiodącymi kierunkami działalności gospodarczej powiatu są w dalszym ciągu przetwórstwo drewna, produkcja i przetwórstwo spożywcze, produkcja wyrobów metalowych, działalność remontowo-budowlana, produkcja konstrukcji stalowych, odlewnictwo i obróbka metali lekkich oraz handel hurtowy i detaliczny.

W 2015 roku skontrolowano 83 podmioty gospodarcze, przeprowadzając 109 kontroli.

Ocena środowiska pracy

W 2015 roku wartości stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia przekraczały dopuszczalne normatywy higieniczne w 11 zakładach pracy, co stanowi 13,2 % skontrolowanych podmiotów.

Zły stan sanitarny stwierdzono w 1 zakładzie. Uchybienia dotyczyły nieprawidłowego stanu sanitarno-technicznego pomieszczeń higienicznych.

Na stwierdzone w trakcie kontroli nieprawidłowości wydano w 2015 roku łącznie 30 decyzji administracyjnych /179 punktów nakazowych/, oraz 3 upomnienia z powodu nie wykonania przez pracodawców nakazów zawartych w decyzjach administracyjnych.

Z oceny narażenia zawodowego wynika, że na 2364 pracowników zatrudnionych w pomiotach gospodarczych skontrolowanych w 2015 roku 408 pracowników pracowało w warunkach niezgodnych z normatywami higienicznymi, co stanowi 17,2% w skontrolowanych zakładach ogółu zatrudnionych /wzrost w stosunku do 2014 roku o 10 %/.

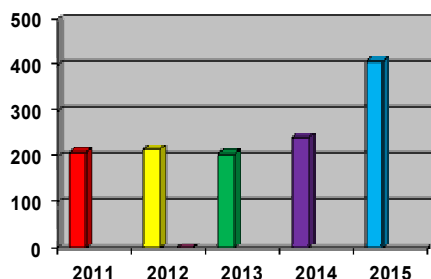
W warunkach przekroczenia NDS pyłu w 2015 roku pracowało 5 osób, co stanowi 1,2% ogółu osób pracujących w przekroczeniach NDS/NDN.

Nadal najliczniejszą grupę pracującą w warunkach przekroczenia norm higienicznych stanowią osoby ekspozowane na czynniki fizyczne, takie jak hałas i wibracja.

W 2015 roku w przekroczeniach NDN hałasu/wibracji pracowało 403 osoby, co stanowi 98,8% ogółu osób zatrudnionych w przekroczeniach normatywów higienicznych.

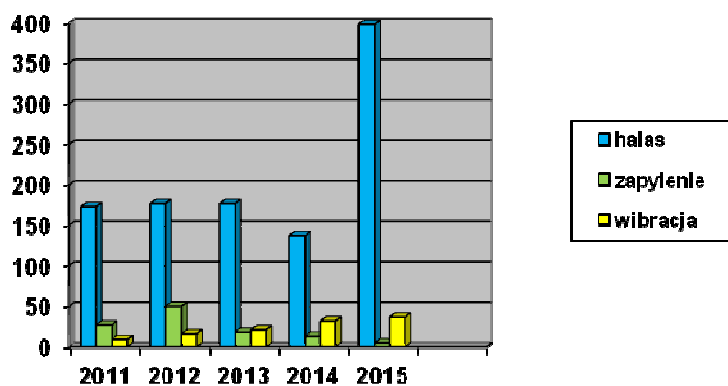
Najwięcej nadmiernie głośnych stanowisk pracy nadal stwierdza się w zakładach przetwórstwa drewna oraz zakładach zajmujących się odlewnictwem i obróbką metali.

Poniższy wykres obrazuje ilość pracowników pracujących w warunkach przekroczonych normatywów higienicznych w latach 2011-2015 .

Jak wynika z powyższego wykresu w 2015 roku odnotowano wzrost ilości pracowników pracujących w warunkach przekroczonych normatywów higienicznych.

Ilość pracowników pracujących w warunkach przekroczonych normatywów dla poszczególnych czynników szkodliwych w latach 2011-2015 przedstawia poniższy wykres:

W 2015 roku odnotowano znaczny wzrost ilości pracowników pracujących w przekroczonym higienicznym normatywie dla hałasu.

W ewidencji Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Nisku w 2015 roku znajdowało się 10 zakładów, w których występują substancje, preparaty, czynniki lub procesy technologiczne o działaniu rakotwórczym lub mutagennym wymienione w wykazie Ministra Zdrowia. Ogółem w tych zakładach narażonych na działanie czynników rakotwórczych i mutagennych jest 58 pracowników, w tym 5 kobiet. W 2015r. skontrolowano w tym zakresie 8 zakładów, przeprowadzając 8 kontroli.

Czynniki rakotwórcze w nich występujące to:

- pył drewna twardego, takiego jak dąb i buk;
- promieniowanie jonizujące,
- pyły zawierające azbest.

Informacja dotycząca producentów, dystrybutorów i stosujących substancje i mieszaniny chemiczne, prekursorów kategorii 2 i 3, produktów biobójczych, detergentów i szkodliwych czynników biologicznych w powiecie nizańskim.

W 2015 r. w oparciu o obowiązujące przepisy kontynuowano nadzór nad substancjami i preparatami chemicznymi, prekursorami narkotykowymi kategorii 2 i 3, produktami biobójczymi, detergentami i szkodliwymi czynnikami biologicznymi.

W powiecie nizańskim w ramach nadzoru nad chemikaliami przeprowadzono 23 kontrole sanitarne, w tym 17 kontroli u stosujących substancje i ich mieszaniny (którzy nie są formulatorami) oraz 6 kontroli dystrybutorów substancji i mieszanin chemicznych.

Podczas przeprowadzanych kontroli zwracano uwagę na przestrzeganie ustawy o substancjach chemicznych i ich mieszaninach, Rozporządzenia REACH 1907/2006 i Rozporządzenia nr1272/2008 zwane rozporządzeniem CLP (Classification, Labelling and Packaging). W 2015 roku nie wydano decyzji administracyjnych w tym zakresie.

Na terenie działania PIS w Nisku w 2015 roku funkcjonowały 4 obiekty wprowadzające do obrotu prekursory narkotyków kategorii 2 i 3 oraz 5 podmiotów, w których stosowano prekursory narkotyków kategorii 2 i 3. W ramach nadzoru nad prekursorami narkotyków kategorii 2 i 3 przeprowadzono 7 kontroli sanitarnych.

Skontrolowano 5 podmiotów stosujących oraz 2 podmioty wprowadzające do obrotu prekursory narkotyków kategorii 2 i 3. Nieprawidłowości w tym zakresie nie stwierdzono.

W ramach nadzoru nad produktami biobójczymi przeprowadzono w 2015 roku 3 kontrole sanitarne w zakresie wprowadzania do obrotu produktów biobójczych oraz 1 kontrolę w zakresie stosowania produktów biobójczych. Nieprawidłowości nie stwierdzono.

Choroby zawodowe

W 2015 roku przeprowadzono 4 postępowania w związku ze zgłoszeniami podejrzeń chorób zawodowych. W analizowanym okresie wydano 1 decyzję o stwierdzeniu choroby zawodowej.

Poniższa tabela przedstawia liczbę i rodzaj stwierdzanych w ostatnich 5 latach chorób zawodowych u pracowników zatrudnionych w zakładach pracy funkcjonujących na terenie powiatu nizańskiego:

poz. wykazu chorób zaw. *	Nazwa choroby zawodowej	Liczba stwierdzonych przypadków				
		2011r.	2012r.	2013r.	2014r.	2015r.
1	zatrucia ostre albo przewlekłe lub ich następstwa wywołane przez substancje chemiczne	-	-	-	-	-
2	gorączka metaliczna	-	-	-	-	-
3	pylice płuc	-	-	-	-	-
4	choroby opłucnej lub osierdzia wywołane pyłem azbestu	-	-	-	-	-
5	przewlekłe obturacyjne zapalenie oskrzeli	-	-	-	-	-
6	astma oskrzelowa	-	-	1	-	-
7	zewnątrzpochodne alergiczne zapalenie pęcherzyków płucnych	-	-	-	-	-
8	ostre uogólnione reakcje alergiczne	-	-	-	-	-
9	byssinoza	-	-	-	-	-
10	beryloza	-	-	-	-	-
11	choroby płuc wywołane pyłem metali twardych	-	-	-	-	-
12	alergiczny nieżyt nosa	-	-	-	-	-
13	zapalenie obrzękowe krtani o podłożu alergicznym	-	-	-	-	-
14	przedziurawienie przegrody nosa wywołane substancjami o działaniu żrącym lub drażniącym	-	-	-	-	-
15	przewlekłe choroby narządu głosu spowodowane nadmiernym wysiłkiem głosowym, trwającym co najmniej 15 lat	-	-	-	-	-
16	choroby wywołane działaniem promieniowania jonizującego	-	-	-	-	-
17	nowotwory złośliwe powstałe w następstwie działania czynników występujących w środowisku pracy, uznanych za rakotwórcze	-	-	-	-	-
18	choroby skóry	-	-	-	-	-
19	przewlekłe choroby układu ruchu wywołane sposobem wykonywania pracy	-	-	-	-	-
20	przewlekłe choroby obwodowego układu nerwowego wywołane sposobem wykonywania pracy	-	-	-	-	-
21	obustronny trwały odbiorczy ubytek słuchu typu ślimakowego lub czuciowo-nerwowego spowodowany hałasem, wyrażony podwyższeniem progu słuchu o wielkości co najmniej 45 dB w uchu lepiej słyszącym, obliczonym jako średnia arytmetyczna dla częstotliwości audiometrycznych 1, 2 i 3 kHz	-	-	-	-	-
22	zespół wibracyjny	-	-	-	-	-
23	choroby wywołane pracą w warunkach podwyższonego ciśnienia atmosferycznego	-	-	-	-	-
24	choroby wywołane działaniem wysokich albo niskich temperatur otoczenia	-	-	-	-	-
25	choroby układu wzrokowego wywołane czynnikami fizycznymi, chemicznymi lub biologicznymi	-	-	-	-	-
26	choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa	-	-	-	1	1

Nadzór nad szkodliwymi czynnikami biologicznymi

W 2015 roku w ramach nadzoru nad szkodliwymi czynnikami biologicznymi występującymi w środowisku pracy skontrolowano 10 zakładów pracy (w ewidencji znajdują się 43 zakłady, w których występuje narażenie na działanie szkodliwych czynników biologicznych). Przeprowadzono łącznie 10 kontroli dot. nadzoru nad szkodliwymi czynnikami biologicznymi. W trakcie czynności kontrolnych stwierdzono, że ogółem 130 pracowników narażonych jest na szkodliwe czynniki biologiczne (130 pracowników na czynniki biologiczne z 2 grupy zagrożenia oraz 39 pracowników z 3 grupy zagrożenia).

W 2015 roku w tym zakresie wydano 1 decyzję administracyjną.

Nadzór nad pracami związanymi z usuwaniem wyrobów zawierających azbest.

W 2015r. PPIS w Nisku jak w latach poprzednich prowadził nadzór na przygotowaniu pracodawców pod kątem przestrzegania przepisów i zasad bhp podczas prac usuwania bądź zabezpieczania wyrobów zawierających azbest, w ramach realizacji rządowego „Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032”.

Przeprowadzono w tym zakresie 1 kontrolę dot. oceny warunków pracy w trakcie prac związanych z usuwaniem wyrobów zawierających azbest / demontaż dachów eternitowych/. Prace rozbiórkowe wykonywane były przez firmy zewnętrzne, które nie mają swojej siedziby na terenie powiatu niżańskiego. Nieprawidłowości nie stwierdzono.

NADZÓR NAD ŚRODKAMI ZASTĘPCZYMI (TZW. „DOPALACZAMI”)

W ramach przeciwdziałania wprowadzaniu do obrotu środków zastępczych, prowadzono postępowania w sprawie zdarzeń związanych z wprowadzeniem do obrotu środków zastępczych, monitorowano środowisko, w celu podjęcia stosownych działań w sytuacjach stwierdzenia obrotu „dopalaczami” w środowisku, współpracowano z organami Policji i Prokuratury oraz prowadzono działalność oświatową.

W 2015r. Zespół ds. Środków Zastępczych Powiatowej Stacji Sanitarnej-Epidemiologicznej w Nisku kontynuował nadzór nad wprowadzaniem do obrotu środków zastępczych. Na terenie powiatu nie stwierdzono sklepów wprowadzających do obrotu środki zastępcze. W ramach nadzoru prowadzono 8 postępowań administracyjnych wobec osób fizycznych, co do których było podejrzenie wprowadzania do obrotu środków zastępczych

(sprawy przekazane przez Komendę Powiatową Policji w Nisku lub Prokuraturą Rejonową w Nisku).

W ramach prowadzonych działań zespół przekazał do depozytu WSSE w Rzeszowie środki zastępcze zabezpieczone przez Policję w ramach prowadzonych postępowań. W 2015 roku PPIS w Nisku otrzymał 2 zgłoszenia podejrzenia zatrucia „dopalaczami”.

W jednym przypadku przeprowadzono dochodzenie wyjaśniające dot. ustalenia źródła pochodzenia „dopalaczy”, a w drugim sprawę przekazano do PPIS w Stalowej Woli, ponieważ tam zostały zakupione środki zastępcze.

Podobnie jak w latach ubiegłych pracownicy PIS w Nisku podejmowali szereg działań o charakterze profilaktycznym tematycznie związanych z przeciwdziałaniem używaniu środków zastępczych. Akcje oświatowe skierowane były głównie do dzieci i młodzieży, a także do rodziców nastolatków i personelu pedagogicznego oraz ogółu społeczeństwa. Formy i metody pracy wykorzystywane w tego typu działalności to przede wszystkim: spotkania edukacyjne, pogadanki, emisje filmów, dystrybucja materiałów informacyjnych, szkolenia, konferencje, imprezy oświatowe, organizacje stoisk edukacyjno-informacyjnych. W czasie tych akcji przekazano informacje 4252 osobom i rozprowadzono 1256 ulotek.

STAN SANITARNY OBIEKTÓW ŻYWNOŚCIOWO-ŻYWIENIOWYCH

Bezpieczeństwo i zdrowie konsumenta jest jednym z ważniejszych celów polityki Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Nisku, w zakresie zdrowia publicznego. Zapewnienie bezpiecznej żywności wymaga szeregu działań podejmowanych w sposób skoordynowany i zintegrowany

Urzędowa kontrola żywności obejmuje nadzór nad przestrzeganiem przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne, w szczególności dotyczących:

- warunków produkcji, transportu, przechowywania i sprzedaży żywności oraz warunków żywienia zbiorowego,
- nadzoru nad jakością zdrowotną żywności,
- warunków produkcji i obrotu przedmiotami użytku, materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością,
- kosmetykami oraz wyrobami mogącymi mieć wpływ na zdrowie ludzi.

Stan sanitarny nadzorowanych obiektów oceniany był zgodnie z jednolitymi procedurami urzędowej kontroli żywności. Priorytetowym celem było wzmożenie nadzoru w obiektach, w których w minionym roku stwierdzono uchybienia sanitarno-higieniczne, wydano decyzje administracyjne oraz nałożono mandaty.

Zakres przeprowadzanych kontroli najczęściej obejmował zagadnienia związane z systemem RASFF, dotyczącym powiadomień alarmowych i informacji o produktach, które nie spełniały wymagań przepisów prawa żywnościowego i stanowiły zagrożenie dla zdrowia lub życia konsumentów. Podobne działania podejmowano w zakresie nadzorowania kosmetyków znajdujących się w obrocie, w ramach funkcjonowania systemu RAPEX.

Dokonano oceny:

- stanu sanitarnego zakładów prowadzących działalność w określonym zakresie,
- warunków produkcji i jakości zdrowotnej produkowanej i wprowadzanej do obrotu żywności w aspekcie urzędowej kontroli żywności i monitoringu,
- stanu sanitarnego obiektów zlokalizowanych w miejscowościach turystycznych i ich zgodności z wymaganiami zdrowotnymi żywności i żywienia,
- prawidłowości produktów GMO przeznaczonych na żywność, jak również produktów, które potencjalnie mogą zawierać te składniki,

- prawidłowości znakowania i wprowadzania do obrotu żywności tj.: suplementów diety, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego, środków spożywczych wzbogaconych witaminami lub składnikami mineralnymi,
- stopnia wdrożenia przez przedsiębiorców w zakładach branży spożywczej, zakładach żywności i żywienia systemu HACCP oraz wdrażania Dobrej Praktyki Produkcyjnej (GMP) i Dobrej Praktyki Higienicznej (GHP), ze szczególnym uwzględnieniem ich dokumentowania, mając na względzie bezpieczeństwo produkowanej i wprowadzanej do obrotu żywności oraz eliminacji potencjalnych zagrożeń,
- wprowadzanych do obrotu jak i wykorzystywanych w zakładach żywnościowo żywieniowych materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością,
- zgodności oznakowania opakowania jednostkowego kosmetyku z wymaganiami zawartymi w obowiązujących przepisach prawnych.

I. Charakterystyka stanu sanitarnego obiektów żywności, żywienia

W ramach nadzoru nad bezpieczeństwem żywności, materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością oraz kosmetyków, z ewidencji obejmującej **614** obiektów wytypowano 260.

Przeprowadzono 475 kontroli. Oceny obiektów dokonano w oparciu o „arkusze oceny zakładu produkcji/obrotu żywnością/ materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktów z żywnością”.

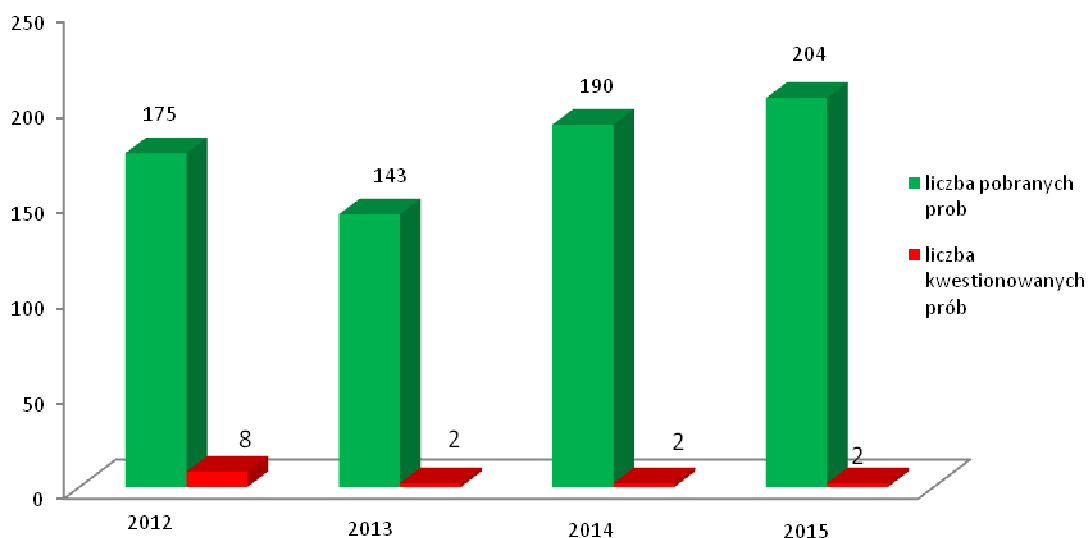
Wydano 277 decyzji administracyjnych, w tym:

- 172 merytorycznych (90 zatwierdzających obiekt, 37 nakazowych, w tym 1 decyzja wstrzymująca działalność, 7 przedłużających termin wykonania decyzji oraz 38 wygaszających),
- 105 płatniczych.

Na osoby nie przestrzegające przepisów sanitarnych nałożono 24 mandaty karne.

Jednym z najważniejszych obszarów działań Państwowej Inspekcji Sanitarnej jest ocena jakości zdrowotnej środków spożywczych oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością poprzez pobór prób do badań laboratoryjnych. W związku z tym pobrano do badania 204 próbki żywności, z czego zakwestionowano 2 („Morska sól spożywcza gruboziarnista, jodowana O Sole”, oraz „Morska sól spożywcza drobnoziarnista jodowana O Sole”, które nie odpowiadały wymaganiom Rozporządzenia Ministra Zdrowia

z dnia 16.09.2010r., w sprawie substancji wzbogacających dodawanych do żywności (Dz.U.2010 Nr 17 poz.1184).

Poszczególne grupy obiektów:

Sklepy spożywcze – 256 (w tym 6 sklepów wielkopowierzchniowych).

Zakłady żywienia zbiorowego typu otwartego – 27 (restauracje, bary).

Zakłady Małej Gastronomii – 57 (zakłady typu pizzerie, „fast – food” , pijalnie piwa, wypiek kurczaków na rożnie).

Zakłady żywienia zbiorowego typu zamkniętego (bloki żywienia w szkołach i punkty wydawania posiłków) – **58** .

Stołówki w domach wczasowych -1.

Punkt Wydawania Posiłków w domu opieki społecznej -1.

Stołówki szkolne.

Nadzorem objęto **39** stołówek, w tym w **23** punkty wydawania posiłków, w których prowadzone jest żywienie w systemie cateringowym i **16** bloków żywienia, w których prowadzona jest działalność w zakresie produkcji posiłków jednodaniowych lub pełnych obiadów. Stan techniczny stołówek na terenie gmin na ogół nie budzi zastrzeżeń, obiekty znajdują się w dobrym stanie sanitarnym i technicznym, wyposażone są w odpowiednie urządzenia i sprzęt. W jednym bloku żywienia jest wydana decyzja administracyjna dotycząca poprawy warunków technicznych, ze względu na zbyt małą powierzchnię roboczą

w stosunku do ilości wydawanych posiłków. W trakcie kontroli przeprowadzana jest również ocena jakościowa wydawanych posiłków szkolnych.

W związku z wejściem w życie nowego rozporządzenia wszystkie placówki szkolno-wychowawcze zostały poinformowane pisemnie o wejściu w życie Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 sierpnia 2015r., w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach

Stołówki w przedszkolach.

Pod nadzorem znajduje się 12 zakładów, w tym 6 stołówek, w których odbywa się produkcja posiłków oraz 6 w których prowadzone jest żywienie w systemie cateringowym. Stan sanitarno-techniczny na ogół nie budził zastrzeżeń, chociaż część obiektów zlokalizowana jest w budynkach nie przeznaczonych pierwotnie do długoletniego wykorzystywania.

Środki transportu żywności – 108. Żywność przewożona jest w samochodach przystosowanych do transportu żywności. W ogólnej ocenie warunki przewozu żywności, szczególnie u producentów i w dużych obiektach obrotu detalicznego i hurtowego ulegają systematycznej poprawie.

Hurtownie spożywcze – 8

Inne obiekty obrotu żywnością 94 -są to stoiska spożywcze zlokalizowane przy stacjach paliw, sklepach AGD itp.

W rejestrze prowadzonym przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Nisku zatwierdzonych jest 49 punktów skupu świeżych owoców w powiecie niżańskim.

Piekarnie – 13 i ciastkarnie – 5

Inne wytwórnie żywności - 3, (przetwórstwo owoców, wytwórnia wafli).

Kioski spożywcze – 1,

Wytwórnice lodów - 2, są to zakłady ,w których produkuje się lody tradycyjne na bazie mleka, śmietany, jaj i innych dodatków

Automaty do lodów – 6. produkcja lodów odbywa się w nich sezonowo, usytuowane są w sklepach, ciastkarniach i obiektach małej gastronomii.

Obiekty ruchome i tymczasowe – 17,

Młyny – 2.

Wytwórnice kosmetyków - Nadzorem sanitarnym objęte są 2 zakłady, w których produkuje się wyroby perfumeryjne, wodę po goleniu, odświeżacze do ust, żele do włosów i szampony. Prowadzi się również konfekcjonowanie kosmetyków i ich dystrybucję. W zakładach tych opracowano i wdrożono procedury przestrzegania właściwych warunków higieniczno – sanitarnych, celem eliminowania ryzyka mikrobiologicznego zanieczyszczenia produktów na różnych etapach produkcji.

Apteki -18 i 3 punkty apteczne – W ramach urzędowej kontroli w dwóch aptekach pobrano próby suplementów diety do badania. Próbki te nie uległy zakwestionowaniu.

Produkcja pierwotna 1 Na terenie powiatu znajduje się jeden producent zajmujący się produkcją pierwotną tj. uprawą czarnej porzeczki.

Współpraca Inspekcji Sanitarnej z innymi organami nadzoru.

W celu sprawnego i skutecznego nadzoru nad bezpieczeństwem żywności oraz ochrony zdrowia konsumentów organ Państwowej Inspekcji Sanitarnej realizuje porozumienie dot. współpracy z Inspekcją Weterynaryjną, Państwową Inspekcją Ochrony Roślin i Nasiennictwa, Inspekcją Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych oraz Państwową Inspekcją Farmaceutyczną.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Nisku w ramach współpracy z Powiatowym Lekarzem Weterynarii przekazuje listę zakładów wspólnie nadzorowanych przez Państwową

Inspekcję Sanitarną i Inspekcję Weterynaryjną w związku z §2 Porozumienia z dnia 9 listopada 2007 r. zawartego pomiędzy Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Nisku a Powiatowym Lekarzem Weterynarii w Nisku dot. współdziałania i współpracy.

Porozumienie z Państwową Inspekcją Ochrony Roślin i Nasiennictwa oraz Inspekcją Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych, dotyczy współpracy w zakresie wymiany informacji o zagrożeniach związanych z obecnością na rynku produktów roślinnych niespełniających wymagań prawa oraz wymiany informacji o podmiotach eksportujących świeże owoce i warzywa do Federacji Rosyjskiej.

Podsumowanie:

Najczęściej stwierdzane uchybienia w zakładach żywnościowo – żywieniowych:

- wprowadzanie do obrotu towarów w ilościach i asortymencie niedostosowanym do wielkości powierzchni magazynowania i sprzedaży, co skutkuje przechowywaniem produktów głównie napojów, wyrobów cukierniczych, czekolad i wyrobów czekoladowych (szczególnie w okresie letnim) w warunkach niezgodnych z zaleceniami producenta na ich opakowaniu oraz niewłaściwą segregacją asortymentów produktów w urządzeniach chłodniczych;
- niewłaściwa lokalizacja stoisk sprzedaży surowców: mięsa, drobiu oraz warzyw i owoców w jednym ciągu ze sprzedażą środków żywnościowych gotowych do spożycia nieopakowanych, ważonych i porcjowanych na życzenie klienta; np. wędlin, serów, surówek warzywnych;
- sprzedaż pieczywa nieopakowanego i innych środków spożywczych nieopakowanych bez należytego zabezpieczenia przed zanieczyszczeniami i bezpośrednim kontaktem z klientem;
- brak pozytywnych nawyków higienicznych wśród personelu, głównie z uwagi na brak szkoleń i dużą rotacją w zatrudnieniu;
- nieodpowiedni stan techniczny pomieszczeń, sprzętu i urządzeń;
- brak bieżącej realizacji procedur HACCP;

Jak wynika z przeprowadzonych kontroli, większość obiektów sektora spożywczego posiada opracowany i wdrożony „program warunków wstępnych” (GHP i GMP), jednakże nie wszystkie zakłady ukończyły wdrażanie systemu HACCP.

PLACÓWKI NAUCZANIA I WYCHOWANIA 2015

Na terenie powiatu nizańskiego w roku 2015 funkcjonowało **93** stałe placówki nauczania i wychowania w **70** obiektach oraz **38** placówek sezonowych (wypoczynek letni i zimowy dzieci i młodzieży).

W obiektach stałych znajdują się:

- 1 żłobek,
- 18 przedszkoli,
- 24 szkoły podstawowe,
- 3 gimnazja,
- 1 dom dziecka,
- 2 uczelnie wyższe,
- 4 placówki opiekuńczo-wychowawcze wsparcia dziennego (światlice środowiskowe),
- 2 inne (działalność gospodarcza),
- 15 zespołów szkół, a w nich:
 - 8 przedszkoli,
 - 15 szkół podstawowych,
 - 14 gimnazjów,

W ramach sprawowania nadzoru nad warunkami pobytu dzieci i młodzieży w tych placówkach, przeprowadzono **169** kontroli.

Dla najmłodszej grupy wiekowej mieszkańców powiatu opiekę zapewniono w 1 żłobku, do którego uczęszcza **75** dzieci w **3** grupach wiekowych. W ubiegłych latach przeprowadzono w placówce i jej otoczeniu remont generalny.

Wśród przedszkoli znajdujących się na terenie powiatu nizańskiego jedno nadal nie spełnia standardów pod względem sanitarno technicznym - zły stan sanitarno-techniczny ogrodzenia terenu przedszkola, nawierzchni chodnika, stolarki okiennej. Prowadzone jest postępowanie administracyjne, termin usunięcia nieprawidłowości po przedłużeniu decyzji określono do 31.08.2016r. Organ prowadzący podjął decyzję o budowie nowego budynku przedszkola na

tej samej działce, opracowano projekt tego przedsięwzięcia, a jego zakończenie przewidziane jest na wrzesień 2017 r.

Niepubliczne Przedszkole „Żaczek” w Nisku, ul. Gisgesa 1 - nie jest podłączone do wodociągu publicznego.

W 1 placówce funkcjonuje ogrzewanie inne niż centralne (Przedszkole Rudnik – piecyki elektryczne).

W celu wyegzekwowania poprawy stanu sanitarno-technicznego i dla zapewnienia bezpieczeństwa uczniom i wychowankom, wydano w podległych placówkach 24 decyzje, w tym 5 zarządzających, które dotyczyły zapewnienia właściwego natężenia oświetlenia sztucznego w placówkach. Ponadto w w/w celu wystosowano do podległych placówek 3 wystąpienia: dotyczące zasad udostępniania wody dzieciom oraz zapewnienia bezpieczeństwa jej spożywania (opracowanie przez Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego – Państwowy Zakład Higieny), w sprawie konieczności zapewnienia uczniom i wychowankom właściwych warunków do utrzymania higieny osobistej we wszystkich placówkach nauczania i wychowania przez cały rok szkolny oraz dotyczące konieczności nabywania zabawek spełniających wymagania bezpieczeństwa i higieny

Dla zapewnienia uczniom higienicznych warunków pobytu, oceniano w trakcie kontroli rozkłady zajęć lekcyjnych, uwzględniające zasady higieny umysłowej. Oceny dokonano w 57 placówkach. Uznano je za prawidłowe.

Rodzaje placówek	Tygodniowy plan lekcji							
	Skontrolowano				Stwierdzono niewłaściwy			
	2014 rok		2015 rok		2014 rok		2015 rok	
	oddziały	placówki	oddziały	placówki	oddziały	placówki	oddziały	placówki
Szkoły podstawowe i ich filie	258	39	259	39	0	0	0	0
Gimnazja i ich filie	91	17	89	17	0	0	0	0
Szkoły ponadgimnazjalne	1	1	1	1	0	0	0	0
Ogółem	350	57	349	57	0	0	0	0

Dbając o bezpieczne warunki pracy ucznia oceniano w trakcie kontroli dostosowanie do wzrostu stanowiska pracy ucznia (krzesło i stolik).

Podczas oceny mebli analizowano dostosowanie mebli do wzrostu dzieci i młodzieży, ich oznakowanie, odpowiednie zestawienie, stan techniczny oraz posiadane na wyposażenie certyfikaty. W ocenianych 3 placówkach, 7 oddziałach nieprawidłowości nie stwierdzono w tym zakresie.

Rodzaje placówek	Oceniono dostosowanie mebli do wzrostu uczniów				Stwierdzono niewłaściwe			
	2014 rok		2015 rok		2014 rok		2015 rok	
	Liczba oddziałów	Liczba placówek	Liczba oddziałów	Liczba placówek	Liczba oddziałów	Liczba placówek	Liczba oddziałów	Liczba placówek
Szkoły podstawowe i ich filie	7	3	3	1	0	0	0	0
Gimnazja i ich filie	0	0	0	0	0	0	0	0
Szkoły ponadgimnazjalne	0	0	0	0	0	0	0	0
Ogółem:	7	3	3	1	0	0	0	0

Mając na uwadze higieniczne warunki pracy i pobytu uczniów, w czasie kontroli dokonywano pomiaru temperatury pomieszczeń (sale lekcyjne i sale zabaw) w sezonie grzewczym w 55 placówkach (118 pomieszczeniach). Nieprawidłowości nie stwierdzono.

Rodzaj placówki	2014 r.				2015 r.			
	Temperatura				Temperatura			
	Liczba placówek	Liczba pomieszczeń, w których przepr. pomiary	Nieprawidłowy wynik		Liczba placówek	Liczba pomieszczeń w których przepr. pomiary	Nieprawidłowy wynik	
Liczba placówek			Liczba pomieszczeń	Liczba placówek			Liczba pomieszczeń	
Żłobki	1	2	0	0	1	3	0	0
Przedszkola	17	27	0	0	16	24	0	0
Szkoły Podstawowe i ich filie	23	41	0	0	14	25	0	0
Gimnazja i ich filie	2	5	0	0	0	0	0	0
Szkoły Zawodowe	0	0	0	0	0	0	0	0
Licea Ogólnokształcące	1	1	0	0	0	0	0	0
Zespoły Szkół	13	25	0	0	12	40	0	0
Pozostałe placówki	10	13	0	0	12	26	0	0
Ogółem:	67	114	0	0	55	118	0	0

W ramach nadzoru nad placówkami na wniosek Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Nisku, Wojewódzka Stacja Sanitarno- Epidemiologiczna w Rzeszowie - Oddział Laboratoryjny w Tarnobrzegu, przeprowadziła pomiary natężenia oświetlenia sztucznego. Do wszystkich placówek wydano decyzje administracyjne z powiadomieniem organów prowadzących. W każdym przypadku (przed wydaniem decyzji) strona zajęła stanowisko w przedmiocie stwierdzonego nieodpowiedniego natężenia oświetlenia z podaniem terminu realizacji nieprawidłowości.

W 2015r. w 4 zespołach szkół (10 placówek) - Zespół Szkół w Jarocinie, Zespół Szkół w Harasiukach, Zespół Szkół w Kurzynie Średniej i Zespół Szkół w Hucie Krzeszowskiej zostały podjęte odpowiednie działania, po przeprowadzonych pomiarach kontrolnych placówki zapewniają prawidłowe natężenie oświetlenia sztucznego.

Rodzaj placówki	Oświetlenie sztuczne			
	Skontrolowano		Stwierdzono nieprawidłowości	
	liczba oddziałów	liczba placówek	liczba oddziałów	liczba placówek
Zespoły Szkół - Szkoły Podstawowe	7 oddziałów, 8 sal lekcyjnych, 135 stanowisk uczniowskich, 533 pomiary	1	w 8 salach, w 7 oddziałach, na 13 płaszczyznach	w 1 placówce
Zespoły Szkół -Gimnazja	3 oddziały, 5 sal lekcyjnych, 119 stanowisk uczniowskich, 472 pomiary	1	w 5 salach lekcyjnych, 3 oddziałach, na 5 płaszczyznach	w 1 placówce
Zespoły Szkół- Punkt Przedszkolny	2 oddziały, 3 sale zabaw, 12 stanowisk, 63 pomiarów	1	w 2 salach zabaw, w 2 oddziałach, na 12 płaszczyznach	1
Szkoły Podstawowe	7 oddziałów, 9 sal lekcyjnych, 123 stanowisk uczniowskich, 510 pomiarów	1	w 8 salach lekcyjnych, w 7 oddziałach, na 15 płaszczyznach	1
Gimnazja	9 oddziałów, 13 sal lekcyjnych, 233 stanowisk, 1042 pomiary	1	w 13 salach lekcyjnych, w 9 oddziałach, na 48 płaszczyznach	1
Ogółem	28 oddziały , 38 sal lekcyjnych, 622 stanowiska, 2620 pomiary	5	36salach, 28 oddziałach , 93 płaszczyznach	5

W czasie trwania ferii zimowych oraz wakacji przeprowadzono kontrole zorganizowanych na terenie powiatu form wypoczynku zwracając uwagę na bezpieczeństwo i higienę

odpoczywających dzieci i młodzieży. W trakcie kontroli przeprowadzono różnego rodzaju pogadanki, przekazywano informacje połączone z instruktażem, pozostawiano tematyczne ulotki i broszury dla dzieci i opiekunów. Stwierdzono, że wszystkie placówki zapewniły dobre warunki pobytu dla uczestników, nie odnotowano zatruc, poważnych wypadków ani zachorowań. **Łącznie w 2015 roku, w 38 placówkach wypoczynku letniego i zimowego zorganizowanego na terenie powiatu niżańskiego wypoczywało 1518 uczestników.**

Wszystkie skontrolowane placówki nauczania i wychowania na terenie powiatu niżańskiego mieszczą się w budynkach przystosowanych spełniających standardy placówek oświatowych. Większość jest podłączona do kanalizacji centralnej i wodociągów sieciowych, wszystkie posiadają ciepłą bieżącą wodę w sezonie grzewczym. Na podstawie kontroli stwierdzono, że stan sanitarno-techniczny placówek oświatowych powoli, ale sukcesywnie ulega poprawie.

W 2015r. w wielu placówkach przeprowadzone były modernizacje, większe, lub mniejsze remonty, placówki wyposażono w potrzebny nowy sprzęt i urządzenia, oddano do użytku nowe obiekty sportowe.

Dla utrzymania odpowiednich warunków pobytu, ale także poprawy stanu sanitarno-technicznego w placówkach należy dążyć do:

- zapewnienia ciepłych posiłków dla wszystkich uczniów we wszystkich placówkach.
- podłączenia do sieci wodociągowej i kanalizacyjnej placówek, które do chwili obecnej nie zostały jeszcze podłączone
- zapewnienia warunków do utrzymania higieny osobistej uczniów na bieżąco (mydło, ręczniki jednorazowego użytku i papier toaletowy w dostatecznej ilości w każdej placówce)- zapewnienia ciepłej bieżącej wody dla uczniów i wychowanków we wszystkich placówkach przez cały rok szkolny (nie tylko w sezonie grzewczym),
- zapewnienia odpowiedniej infrastruktury na prowadzenie zajęć wychowania fizycznego (sale gimnastyczne z zapleczem sanitarnym i odpowiednim sprzętem sportowym oraz boiska szkolne),
- zapewnienia odpowiedniego sprzętu i wyposażenia (w tym mebli edukacyjnych),
- zapewnienia dobrego stanu technicznego oraz sanitarno-higienicznego pomieszczeń sanitarnych wraz z wyposażeniem.

SANITARNY NADZÓR ZAPOBIEGAWCZY

Na etapie projektowania i realizacji inwestycji Sanitarny Nadzór Zapobiegawczy w ramach ustawowego obowiązku prowadzi nadzór nad przestrzeganiem wymagań higienicznych i zdrowotnych .

W analizowanym okresie uzgodniono dokumentację dotyczącą:

- strategicznej oceny oddziaływania przedsięwzięć na środowisko,
- oceny oddziaływania przedsięwzięć na środowisko,
- projektów budowlanych

oraz uczestniczono w dopuszczeniu do użytkowania obiektów budowlanych.

Opiniowanie dotyczące strategicznej oceny oddziaływania na środowisko

W tej grupie nie uzgadniano odstępstw od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, również nie opiniowano projektów dokumentów z prognozą oddziaływania na środowisko. Uzgadniano natomiast w 2 opiniach zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko dot. 8 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w gminie Jarocin i 5 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w Rudniku n/Sanem oraz 2 zmian studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy i miasta Rudnik n/Sanem.

Opiniowanie w sprawie oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko

Składane wnioski w sprawie potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko analizowano pod kątem wpływu realizacji postanowień projektów dokumentów na stan środowiska, a tym samym na warunki zdrowotne życia ludzi. W przypadku uznania, że planowane przedsięwzięcie będzie źródłem znaczących negatywnych oddziaływań zagrażających zdrowiu i życiu ludzi, orzekano o konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, w przeciwnych przypadkach akceptowano odstąpienie od przeprowadzenia tej oceny. W odniesieniu do poprzedniego roku liczba tych opinii zmalała o 13.

Wydano ogółem 24 opinie w sprawie oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, w tym:

- 20 opinii co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko,
- 2 opinie nakładające obowiązek sporządzenia raportu wraz ze wskazaniem ich zakresu,
- 2 opinie przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

Wydano 20 opinii dotyczących przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, w których nie stwierdzono potrzeby sporządzania raportu.

Do nich należy zaliczyć między innymi przedsięwzięcia:

- budowa 2 elektrowni fotowoltaicznych o mocach ok. 0,385MW i 0,307MW na terenie suw i oczyszczalni ścieków w Nisku,
- budowa lądowiska i SOR przy szpitalu ul. Kościuszki w Nisku,
- budowa gazociągu wysokiego ciśnienia DN 300 o łącznej długości 9300mb Stalowa Wola- Nisko,
- budowa Gminnego Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych w Jeżowem,
- przebudowa mostu kolejowego nad rzeką Rudnia w Rudniku n/Sanem,

W tej grupie znalazły się również przedsięwzięcia dotyczące przebudowy dróg publicznych:

Mule-Golce, Kurzyna Wielka, Wólka Tanewska - Jeziórko- Podbuk, Jeżowe Kameralne”, Jeżowe „Centrum I, II, III”, Jeżowe „Pogórze”, Bieliny, Krzeszów Dolny, Zdziary-Mostki Bukowa,

- budowa odcinków sieci kanalizacji sanitarnej: Kępa Rudnicka i część msc. Bieliniec, Nisko i Raclawice, Nisko ul. Sandomierska ,
- budowa odcinków sieci wodociągowej w Nisku i Raclawicach,
- budowa instalacji do wytwarzania ekologicznych, biodegradowalnych rozpuszczalników oraz ich produkcja przy ul. Sandomierskiej Bocznej w Nisku ,
- wdrożenie produkcji elementów kutych armatury wodnej gazowej oraz centralnego ogrzewania przy ul. Sandomierskiej w Nisku(w funkcjonującym zakładzie Armatoora).

Obowiązek sporządzenia raportów oraz wskazanie ich zakresów określono w 2 opiniach dla przedsięwzięć:

- budowa instalacji do wytwarzania ekologicznych, biodegradowalnych rozpuszczalników oraz ich produkcja przy ul. Sandomierskiej Bocznej w Nisku ,
- wdrożenie produkcji elementów kutych armatury wodnej gazowej oraz centralnego ogrzewania przy ul. Sandomierskiej w Nisku(w funkcjonującym zakładzie Armatoora).

Obowiązek sporządzenia raportu dla w/w przedsięwzięć nałożono ze względu na :

- stwierdzenie iż istnieje ryzyko negatywnego oddziaływania na środowisko przedmiotowych przedsięwzięć w zakresie emisji hałasu, zanieczyszczeń do powietrza, wpływu na ujęcia wód podziemnych,
- usytuowanie przedsięwzięć w sąsiedztwie zabudowy mieszkaniowej,
- niewystarczające informacje do określenia wielkości i wpływu przewidywanego oddziaływania przedsięwzięć na środowisko podczas eksploatacji.

Zaopiniowano 2 przedsięwzięcia przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach tj:

- budowa instalacji do przeróbki drewna tj. recyklera Bandit Beast w Jeżowem,
- budowa 14 budynków mieszkalnych jednorodzinnych i gospodarczo-garażowych w Łazorach .

Zaopiniowano pozytywnie realizację w/w przedsięwzięć powołując się na przeprowadzoną analizę zawartą w Raportach na etapie realizacji i eksploatacji przedsięwzięć, w zakresie oddziaływania na środowisko a tym samym braku negatywnego wpływu na zdrowie i życie ludzi.

Opiniowanie projektów budowlanych

Uzgodniono ogółem 2 projekty budowlane pod nazwami:

- Odbudowa i przebudowa kanalizacji sanitarnej w rejonie ulicy Kilińskiego w Nisku .
- Odbudowa i przebudowa kanalizacji sanitarnej w rejonie ulic: Bema, Krótka i Kręta w Nisku.

Wydano 2 opinie bez zastrzeżeń.

Odbiory

Uczestnicząc w dopuszczeniu do użytkowania zrealizowanych obiektów budowlanych dokonywano oceny stanu sanitarnego tych obiektów. Liczba oględzin dotyczących oceny stanu sanitarnego obiektów zwiększyła się o 7 w stosunku do 2014 roku.

W związku z uczestnictwem w dopuszczeniu do użytkowania w trybie art.56 ustawy Prawo budowlane wydano 25 opinii wyrażających stanowisko o braku sprzeciwu co do przystąpienia do użytkowania. W związku z dopuszczeniem do użytkowania obiektów bez obowiązku uzyskania pozwolenia na użytkowanie wydano 6 opinii i 1 decyzję merytoryczną.

Obiekty odebrane i zaopiniowane pozytywnie, zakwalifikowano do następujących kategorii:

budynki handlu, gastronomii i usług stanowiły największą grupę bo 10 obiektów, w tym:

2 obiekty branży spożywczej (sklep cukiernia, sklep spożywczo-przemysłowy), 8 budynków z przeznaczeniem na handel i usługi różnych branż (3 budowlanej, 3 motoryzacyjnej, handel artykułami odzieżowymi i obuwiem, handel meblami). W grupie tej znalazły się 4 budynki usługowo-handlowe w Nisku, Jeżowie i Rudniku, które wyróżniają się ze względu na wysoki standard wykończenia i wyposażenia wewnątrz w tym zapleczy higieniczno sanitarnych.

budynki sportu i rekreacji w tej kategorii obiektów dopuszczono do użytkowania 1 obiekt dot. budowy budynku szatni na stadionie sportowym MKS „Sokół” w Nisku,

budynki zakwaterowania turystycznego i rekreacyjnego do tej grupy zakwalifikowano i dokonano odbioru 2 obiektów dot.:

- budynku przeznaczonego do celów turystyki wiejskiej w msc. Pęk,

- budynku z przeznaczeniem na hotel i część konferencyjną przy ul. Polnej w Krzeszowie,

budynki kultury, nauki, oświaty w tej kategorii obiektów dopuszczono do użytkowania 2 obiekty dot.:

- rozbudowy i przebudowy Szkoły Podstawowej w Jeżowie Kameralne,

- tymczasowego laboratorium kontenerowego przy u. Nowej w Nisku (na czas budowy drogi ekspresowej S-19),

budynki służby zdrowia i opieki społecznej budynek przychodni rehabilitacyjnej przy ul. Sopotkiej w Nisku,

składowiska odpadów obiekt dot. rozbudowy i przebudowy instalacji do przetwarzania odpadów na składowisku odpadów w Sigielkach,

budynki biurowe i konferencyjne w tej kategorii obiektów dopuszczono do użytkowania 2 obiekty:

- budynek biurowy przeznaczony na usługi informatyczne w Jarocinie,

- budynek biurowo-socjalny w Jeżowie,

obiekty gospodarki wodnej 1 obiekt pn. „Rozbudowa małego zbiornika retencyjnego” w Nisku os. Podwolina,

stacje paliw w tej kategorii obiektów budowlanych odebrano 1 budynek kontenerowy rozlewni gazu w Hucie Deręgowskiej,

pozostałe budynki mieszkalne w grupie tej wydano opinię dla 2 budynków: 5-kondygnacyjnego wielorodzinnego przy ul. Modrzewiowej w Nisku i 1- kondygnacyjnego budynku socjalnego przy ul. Wyszyńskiego w Nisku.

Odbierane obiekty były w przeważającej większości opiniowane pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych przez rzeczoznawców. Budynek te spełniły wymogi w zakresie higieniczno-sanitarnym obowiązującego prawa. Wysokie standardy wykończenia wnętrz pomieszczeń oraz ich wyposażenia stwierdzono w przeważającej większości.

Oceniając analizowany okres należy stwierdzić, że:

- przedsięwzięcia zgłoszone do opiniowania w sprawie oddziaływania przedsięwzięć na środowisko są przykładem na to, że w naszym powiecie zostaną zmodernizowane, wyremontowane a także powstaną nowe inwestycje służące lokalnej społeczności tj. elektrownie fotowoltaiczne, lądowisko i SOR przy szpitalu powiatowym, odcinki dróg publicznych, odcinki gazociągu, powiększenie zbiornika retencyjnego z infrastrukturą techniczną oraz odcinki sieci kanalizacji sanitarnej, wodociągowej,
- zrealizowane w 2015 roku inwestycje celu publicznego zapewnią mieszkańcom powiatu niżańskiego bezpieczne i higieniczne z nich korzystanie, ze względu na posiadające w przeważającej większości wysokie standardy wykończenia i wyposażenia wnętrz pomieszczeń, a także właściwe zaplecza socjalne i sanitarne,
- w odniesieniu do roku 2014 pracownicy inspekcji sanitarnej dokonali o 7 odbiorów budowlanych więcej, jednakże w odniesieniu do poprzednich lat ilość odbiorów znacznie zmalała,
- z oddanych do użytkowania 25 inwestycji, 6 należy do sektora publicznego, 19 inwestycji zrealizowano w sektorze prywatnym.

OŚWIATA ZDROWOTNA I PROMOCJA ZDROWIA

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Nisku organizuje, prowadzi i nadzoruje działalność oświatowo-zdrowotną poprzez popularyzowanie zasad higieny, metod zapobiegania chorobom, udzielania porad i informacji w zakresie eliminowania negatywnych czynników mających wpływ na zdrowie. Ocenia działalność oświaty zdrowotnej prowadzoną przez szkoły i inne placówki oświatowo-zdrowotne oraz udziela im poradnictwa metodycznego.

Głównym celem działalności OZiPZ jest dążenie przede wszystkim do osiągnięcia pożądaných norm zdrowotnych poprzez działania umożliwiające zachowanie lub przywracanie bezpieczeństwa zdrowotnego ludzi, a także zachowanie i umacnianie zdrowia zbiorowości poprzez kształtowanie odpowiednich postaw i zachowań.

W roku szkolnym 2014/15 inicjowano, organizowano i koordynowano następujące programy edukacyjno-zdrowotne, kampanie społeczne oraz akcje prozdrowotne:

Programy edukacyjno-zdrowotne:

- Program edukacyjny „Trzymaj Formę”
- Program Ograniczania Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu
- Program przedszkolnej edukacji antytytoniowej „Czyste powietrze wokół nas”
- Program edukacji antytytoniowej dla uczniów klas I – III szkół podstawowych „Nie pal przy mnie, proszę”
- Program profilaktyki palenia tytoniu dla uczniów starszych klas szkoły podstawowej i gimnazjum „Znajdź właściwe rozwiązanie”
- Program edukacyjny dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych „ARS, czyli jak dbać o miłość”
- Program edukacyjny „Moje dziecko idzie do szkoły”
- Program edukacyjny dla dzieci klas I-III szkół podstawowych „Zawsze razem” w ramach profilaktyki HIV/AIDS
- Program edukacyjny „Zapobieganie HIV/AIDS i chorobom przenoszonym drogą płciową. Edukacja młodzieży szkolnej”

- Program edukacyjny dla uczniów klas I ponadgimnazjalnych „Wybierz Życie – Pierwszy Krok”

Kampanie społeczne:

- Światowy Dzień Zdrowia
- Światowy Dzień bez Papierosa
- Światowy Dzień Rzucania Palenia
- Bezpieczne Wakacje
- Bezpieczne Ferie
- Kampania „Nie pozwól odlecieć swojemu szczęściu” w ramach Profilaktyczny program w zakresie przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych
- Kampania społeczna „Nie zawsze wędzone trzyma dłużej”
- Kampania informacyjna „Coś was łączy? zrób test na HIV”
- Kampania „Jeden test, dwa życia”

Akcje prozdrowotne:

- Światowy Dzień AIDS
- Akcja profilaktyczna „Mój Walenty jest the Best, idzie ze mną zrobić test”
- Grypa

PROGRAM EDUKACYJNY „TRZYMAJ FORMĘ”

Program „Trzymaj Formę!” współorganizowany jest przez Główny Inspektorat Sanitarny oraz Stowarzyszenie „Polska Federacja Producentów Żywności”

w ramach realizacji strategii WHO dotyczącej diety, aktywności fizycznej i zdrowia.

Program skierowany jest do uczniów klas V-VI szkół podstawowych oraz klas I-III szkół gimnazjalnych. Treści programu dotyczą żywienia młodzieży oraz znaczenia aktywności fizycznej dla zdrowia. Realizacja programu oparta jest na metodzie projektu, dzięki której uczniowie wspólnie z nauczycielami, rodzicami i środowiskiem lokalnym,

opracowują najlepsze i najciekawsze metody propagowania zasad zdrowego stylu życia zarówno

w szkole jak i w rodzinie.

W ramach programu odbywały się szkolenia, narady, pogadanki, prelekcje, instruktaże, pokazy, konkursy, warsztaty dydaktyczne, zajęcia praktyczne, emisje filmów, prezentacje, gry i zabawy, wycieczki, wyjazdy na basen, zawody sportowe, degustacje zdrowych potraw. Ponadto uczniowie oraz rodzice brali udział w zajęciach pozalekcyjnych.

W powiecie niżańskim ogółem program w roku szkolnym 2014/15 realizowało 45 szkół (15 gimnazjów i 30 szkół podstawowych). Edukacją objęto 1671 uczniów szkół gimnazjalnych, 1254 uczniów szkół podstawowych oraz 817 rodziców.

Do kolejnej edycji programu przystąpiło 48 placówek.

PROGRAM OGRANICZANIA ZDROWOTNYCH NASTĘPSTW PALENIA TYTONIU

Program Ograniczania Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu w Polsce określa priorytetowe cele i zadania na lata 2014-2018, na jakich powinny opierać się działania związane z redukcją zagrożeń wynikających z palenia tytoniu w Polsce.

Działania związane z programem prowadzone są w przedszkolach i szkołach oraz w czasie akcji prozdrowotnych skierowanych do mieszkańców powiatu.

Na terenie powiatu kontynuowano realizację szkolnych programów edukacji i profilaktyki antytytoniowej.

Przykładem skutecznych działań edukacyjnych, realizowanych przez Państwową Inspekcję Sanitarną, w ramach Programu Ograniczania

Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu w Polsce, są coroczne obchody Światowego Dnia Bez Tytoniu (31 maja) oraz Światowy Dzień Rzucania Palenia, coroczna kampania odbywająca się zawsze w trzeci czwartek listopada.

Z okazji Światowego Dnia bez Tytoniu w Szkole rodzenia Przychodni Specjalistycznej SPZZOZ w Nisku zorganizowano spotkanie z kobietami w ciąży. Celem akcji było zwrócenie uwagi i uwrażliwienie kobiet na powszechność nałogu palenia papierosów oraz konsekwencje wynikające z czynnego i biernego palenia.

Ponadto w dniu 29.04.2015r. w Liceum Ogólnokształcącym w Rudniku n/Sanem zorganizowano punkt edukacyjno-pomiarowy. Wykonywano pomiar zawartości tlenku węgla w wydychanym powietrzu, przeprowadzono akcję wykonania ćwiczeń z wykorzystaniem alkohogli, oraz prowadzono dystrybucję materiałów informacyjnych.

Celem przedsięwzięcia było poszerzenie wiedzy uczniów z zakresu szkodliwości

wpływu alkoholu, dymu tytoniowego oraz zapoznania ich ze skutkami zażywania.

W ramach kampanii społecznej „Nie zawsze wędzone trzyma dłużej” organizowanej z okazji Światowego Dnia Rzucania Palenia zachęcano społeczeństwo do nierozpoczynania palenia lub do zerwania z nałogiem poprzez zwrócenie uwagi na problem palaczy, którzy nie szanują obowiązku nieszkodzenia innym paląc zarówno przy dorosłych jak i przy dzieciach. Podjęta inicjatywa pozwoliła na objęcie szerokiej i różnorodnej wiekowo grupy odbiorców.

Program przedszkolnej edukacji antytytoniowej „Czyste powietrze wokół nas”

Program przedszkolnej edukacji antytytoniowej „Czyste Powietrze Wokół Nas” ma charakter profilaktyczny i dostosowany jest do możliwości psychofizycznych dzieci 5 i 6 letnich.

Celem głównym programu jest wzrost kompetencji rodziców w zakresie ochrony dzieci przed ekspozycją na dym tytoniowy oraz zwiększenie umiejętności dzieci w zakresie radzenia sobie w sytuacjach, gdy przebywają w zadymionych pomieszczeniach lub gdy dorośli palą przy nich tytoń.

W powiecie niżańskim program w roku szkolnym 2014/15 realizowany był przez 22 placówki (9 przedszkoli, 10 oddziałów przedszkolnych oraz 3 formy wychowania przedszkolnego). Ogółem edukacją objęto 561 dzieci, 369 rodziców). W ramach realizacji programu podejmowane były pogadanki, prelekcje, konkursy, przemarsze antytytoniowe, projekcje filmów, zajęcia w plenerze, festiwale oraz inne formy.

W roku szkolnym 2015/16 udział w programie zadeklarowało 34 placówki.

Program edukacji antytytoniowej dla uczniów klas I – III szkół podstawowych „Nie pal przy mnie, proszę”

Program edukacyjny „Nie pal przy mnie, proszę” przeznaczony jest dla uczniów klas I – III szkół podstawowych.

Celem programu jest wykształcenie u dzieci świadomej umiejętności radzenia sobie w sytuacjach, w których inne osoby palą przy nich papierosy, a także zmniejszenie narażenia dzieci na bierne palenie tytoniu.

Program w roku szkolnym 201/15 realizowany był przez 11 placówek. Edukacją objęto 342 uczniów, natomiast z treściami programowymi zapoznano 287 rodziców.

Zadania zostały przeprowadzone zgodnie z założonymi harmonogramami, w oparciu o scenariusze zajęć zaproponowane w podręczniku dla koordynatora szkolnego. Ponadto program rozszerzony był o dodatkowe działania.

W kolejnej edycji programu udział w programie zadeklarowało 26 placówek.

Program profilaktyki palenia tytoniu dla uczniów starszych klas szkoły podstawowej i gimnazjum „Znajdź właściwe rozwiązanie”

Program profilaktyki palenia tytoniu „*Znajdź właściwe rozwiązanie*” adresowany jest do uczniów starszych klas szkoły podstawowej oraz gimnazjum.

Celem programu jest zapobieganie paleniu tytoniu wśród uczniów starszych klas szkół podstawowych i gimnazjum. Zwiększenie wiedzy w zakresie szkodliwości dymu tytoniowego, zwiększenie świadomości na temat zagrożeń płynących z czynnego i biernego palenia tytoniu, kształtowanie umiejętności dbania o zdrowie własne i swoich bliskich, kształtowanie postaw asertywnych związanych z funkcjonowaniem w społeczeństwie, w tym unikanie zachowań ryzykownych dla zdrowia.

W roku szkolnym 2014/15 program realizowało 11 placówek (6 szkół podstawowych i 5 gimnazjów). Edukacją objęto 548 uczniów. W ramach spotkań z rodzicami zapoznano ogółem 333 rodziców.

Zajęcia przeprowadzono w oparciu o scenariusze zaproponowane w podręczniku dla koordynatora szkolnego (część zajęć dostosowano do szkolnego programu profilaktyki i programu wychowawczego szkoły wzbogacając je o inscenizacje, zajęcia praktyczne, projekty, spotkania z przedstawicielami innych instytucji, organizacji).

W roku szkolnym 2015/16 uczestnictwo w realizacji programu zadeklarowało 21 szkół.

PROGRAM EDUKACYJNY DLA UCZNIÓW SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH „ARS, CZYLI JAK DBAĆ O MIŁOŚĆ” w ramach Profilaktycznego programu w zakresie przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych

W powiecie niżańskim kontynuowano II edycję programu „ARS, czyli jak dbać o miłość” w ramach Projektu KIK/68 pt. „Profilaktyczny program w zakresie przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych”.

Celem programu jest ograniczenie skutków zdrowotnych i społecznych używania substancji psychoaktywnych (np. alkoholu, tytoniu, narkotyków i dopalaczy). Program adresowany jest do młodzieży ze szkół ponadgimnazjalnych.

Realizacja programu miała na celu zapoznanie ich na temat wpływu używania alkoholu, narkotyków i innych środków psychoaktywnych, relacji międzyludzkich oraz dokonywania ważnych wyborów życiowych.

Zajęcia w szkołach odbywały wg scenariuszy zaproponowanych w podręczniku dla koordynatora szkolnego. Ponadto program rozszerzony był o dodatkowe działania: wykłady, prelekcje,

prezentacje, projekcje filmu, wystawy, warsztaty i spotkania tematyczne.

W roku szkolnym 2014/15 program realizowany był przez 3 szkoły ponadgimnazjalne i swoim zasięgiem objął 185 uczniów oraz 85 rodziców. Do kolejnej edycji programu zgłosiło się 4 placówki.

Ponadto w ramach Projektu KIK/68 „Profilaktyczny program w zakresie przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych” podejmowane były działania kampanijne: spotkania z kobietami w ciąży, z rodzicami dzieci, stoiska profilaktyczne,

prelekcje, wykłady, projekcje filmów, szkolenia, konkurs, dystrybucja materiałów oświatowych.

W dniu 23.03.2015r. zorganizowano spotkanie w szkole rodzenia Przychodni Specjalistycznej SPZZOZ w Nisku dla kobiet w ciąży. Przedstawiono wykład z wykorzystaniem prezentacji multimedialnej nt. wpływu picia alkoholu w ciąży, palenia papierosów oraz zażywania substancji psychoaktywnych. Wyświetlony został film o alkoholowym zespole płodowym oraz przekazane zostały materiały informacyjne.

Celem było uwrażliwienie kobiet nt. skutków zdrowotnych używania substancji psychoaktywnych, a także ograniczenie ich stosowania.

W ramach Tygodnia Bibliotek w dniu 4.05.2015r. w Bibliotece Pedagogicznej w Tarnobrzegu-Filii w Nisku zorganizowano stoisko profilaktyczne. Podczas akcji udzielano

poradnictwa nt. skutków zdrowotnych palenia papierosów, picia alkoholu i zażywania substancji psychoaktywnych. W czytelnicy biblioteki emitowano spoty kampanijne, rozdawano materiały informacyjno-edukacyjne. Ponadto akcji towarzyszył pomiar zawartości tlenu węgla przy użyciu smokerlyzera oraz wykonywanie ćwiczeń z wykorzystaniem alkogogli.

15 maja 2015r. w Nizańskim Centrum Kultury „Sokół” odbył się Powiatowy Przegląd Małych Form Teatralnych pt. „Porozmawiajmy o uzależnieniach”. Zakres tematyczny przeglądu obejmował tematykę uzależnień.

Burmistrz Gminy i Miasta Nisko.

Poprzez konkurs młodzież gimnazjalna przekazywała rzeczywiste informacje dot. uzależnienia od nikotyny, alkoholu i narkotyków oraz kształtowanie prawidłowych, zdrowych postaw i odpowiedzialności za zdrowie własne i swoich bliskich. Patronat nad Przeglądem sprawował Starosta Nizański oraz

W dniu 26.08.2015 zorganizowano spotkanie z kobietami osadzonymi w Areszcie Śledczym w Nisku. Podczas spotkania omówiono problematykę związaną z narkotykami oraz nowymi środkami zastępczymi „dopalaczami” niebezpiecznymi dla zdrowia i życia. Przeprowadzono pomiar zawartości tlenu węgla w wydychanym powietrzu wśród kobiet oraz udzielono poradnictwa w przypadku stwierdzenia wysokich wskaźników

Dnia 28.09.2015r. zorganizowano stoisko profilaktyczne w Niepublicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej nr 1 w Nisku. W tym dniu pacjenci mogli skorzystać z poradnictwa prozdrowotnego oraz wykonania pomiaru tlenu węgla w wydychanym powietrzu u osób palących.

Główne zadanie w ramach akcji obejmują prowadzenie działań informacyjno-edukacyjnych w zakresie profilaktyki i stosowania środków zastępczych „dopalaczy”. Problematyka związana z „dopalaczami” poruszana była na spotkaniach z rodzicami w placówkach na terenie powiatu niżańskiego. Przy współpracy z Komendą Powiatową Policji w Nisku uświadamiano konsekwencje wynikające z zażywania substancji psychoaktywnych, możliwościach leczenia uzależnienia oraz zachowania się w przypadku podejrzenia zażywania narkotyków.

W trakcie prowadzonych działań prowadzono rozdawnictwo materiałów informacyjnych skierowanych do rodziców „Uwaga rodzice” i młodzieży „Biorąc nie jesteś sobą”.

Dodatkowo przy współpracy z pionem Higieny Dzieci i Młodzieży w trakcie trwania akcji letniej „Bezpieczne wakacje” i akcji zimowej „Bezpieczne ferie” organizowane były spotkania z uczestnikami form wypoczynku. Przekazywane były informacje nt. bezpiecznego zachowania się podczas wakacji i ferii, Zwrócono uwagę na problematykę zażywania „dopalaczy” oraz innych używek, na które mogą być narażeni.

Celem akcji było zmniejszenie liczby wypadków, zachorowań i zakażeń podczas wypoczynku.

Materiały oświatowe przekazywane placówkom organizującym formy wypoczynku były wykorzystywane przez wychowawców do pogadek pozwalających młodzieży uzyskać wiedzę potrzebną do zapobiegania wielu groźnym chorobom jak i skutkom zdrowotnym wynikającym z ryzykownych zachowań

PROGRAM EDUKACYJNY „MOJE DZIECKO IDZIE DO SZKOŁY”

Program skierowany jest do dzieci w wieku 5-6 lat, które przygotowują się do rozpoczęcia nauki w szkole podstawowej i rodziców.

Jego celem jest dostarczenie podstawowej wiedzy na temat przygotowań do rozpoczęcia nauki w szkole, czyli zainteresowanie się stanem zdrowia, kondycją psychofizyczną dziecka. Porusza temat żywienia dziecka w wieku szkolnym, higieny wzroku, prawidłowego rozwoju mowy, zabezpieczenia higienicznych

i bezpiecznych warunków pracy ucznia w szkole i w domu.

W powiecie niżańskim program realizowany był w 9 placówkach. Edukacją objęto 173 dzieci oraz 166 rodziców tych dzieci.

Program w szkołach realizowany był poprzez pogadanki, zajęcia praktyczne (w tym przygotowywanie zdrowych posiłków, nauka bezpiecznego przechodzenia przez jezdnię, przejścia dla pieszych, układanie planu zajęć, komponowanie zestawów ubioru na różną porę roku), instruktaże (prawidłowe mycie rąk), prace plastyczne, konkursy, apele, wycieczki, zabawy ruchowe, spotkania z rodzicami.

Do kolejnej edycji programu swój udział zadeklarowało 13 szkół.

PROGRAM EDUKACYJNY DLA DZIECI KLAS I-III SZKÓŁ PODSTAWOWYCH „ZAWSZE RAZEM” w ramach profilaktyki HIV/AIDS

Celem programu jest kształtowanie u dzieci właściwych postaw i zachowań wobec słabszych rówieśników, unikanie zachowań ryzykownych oraz podejmowanie zdrowych wyborów życiowych.

Program był realizowany poprzez różnorodne formy: pogadanki, pracę z książką, konkursy plastyczne, inscenizacje, wystawy, filmy, gry, zabawy, imprezy itp.

Realizacja programu w roku szkolnym 2014/15 przebiegała w 11 placówkach. Edukacją objęto 266 uczniów, 144 rodziców.

Do kolejnej edycji programu zgłosiło się 7 szkół.

PROGRAM EDUKACYJNY „Zapobieganie HIV/AIDS i chorobom przenoszonym drogą płciową. Edukacja młodzieży szkolnej”.

Realizacja programu miała na celu zapoznanie młodzieży z problematyką HIV/AIDS, uświadomienie im jak łatwo można zarazić się wirusem HIV. Za sprawą materiałów edukacyjnych oraz zajęć wzrósł poziom wiedzy na temat HIV i AIDS wśród społeczności lokalnej, zmiana postaw i zachowań ze szczególnym uwzględnieniem odpowiedzialności za zdrowie własne i najbliższych, rozpowszechnienie postaw tolerancji wobec osób zakażonych HIV.

W powiecie nizańskim program w roku szkolnym 2014/15 realizowało 5 placówek (3 szkoły ponadgimnazjalne i 2 gimnazja) i swym zasięgiem objął 359 uczniów, 51 rodziców. Do kolejnej edycji przystąpiło 9 szkół (5 gimnazjów i 4 szkoły ponadgimnazjalne).

Ponadto w ramach Krajowego Programu Zwalczenia AIDS i Zapobiegania Zakażeniom HIV w 2015 roku podejmowano działania informacyjno-edukacyjne w ramach kampanii i akcji edukacyjnych :

- **Jeden test. Dwa życia. Zrób test na HIV. Dla siebie i swojego dziecka** – kampania społeczna skierowana do kobiet w wieku prokreacyjnym oraz do lekarzy ginekologów, którzy niechętnie kierują pacjentki na badania w kierunku HIV (kampania rozpoczęła się pod koniec roku 2014r. i trwała do listopada 2015r.)
- **„Mój Walenty jest the best idzie ze mną zrobić test”**- akcja profilaktyczna skierowana do młodych, pełnoletnich osób, celem zachęcenia do wykonania testu w kierunku HIV, a tym samym promowanie zachowań prozdrowotnych wśród młodzieży oraz przyjmowania pozytywnej postawy wobec osób żyjących z wirusem

- **Światowy Dzień AIDS**- obchodzony 1 grudnia każdego roku. Jest on okazją dla ludzi na całym świecie do zjednoczenia się w walce przeciwko HIV, okazania wsparcia dla ludzi żyjących z HIV oraz wspomnienia osób zmarłych na AIDS.
- **„Coś was łączy? zrób test na HIV”**- kampania informacyjna, która zachęca do poznania swojego statusu serologicznego, upowszechnia informacje nt. HIV/AIDS i sposobów zmniejszania ryzyka zakażenia.

PROGRAM EDUKACYJNY DLA UCZNIÓW KLAS I SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH „WYBIERZ ŻYCIE-PIERWSZY KROK”

Program „Wybierz Życie – Pierwszy Krok” skierowany jest do uczniów szkół ponadgimnazjalnych – dziewcząt i chłopców z klas I, rodziców uczniów oraz kadry pedagogicznej.

Celem programu jest zmniejszenie występowania i umieralności na raka szyjki macicy, zwiększenie poziomu wiedzy na temat profilaktyki raka szyjki macicy i roli wirusa HPV w jego powstawaniu, motywowanie kobiet do regularnego poddawania się badaniom profilaktycznym przez całe życie oraz przygotowanie młodzieży do roli liderów edukacji zdrowotnej w środowisku lokalnym.

W powiecie niżańskim program realizowany był w 4 szkołach ponadgimnazjalnych. Ogółem edukacją objęto 380 uczniów, 97 rodziców, 35 nauczycieli.

W kolejnej edycji programu swój udział zadeklarowało 4 szkoły ponadgimnazjalne i 1 gimnazjum.

W ramach prowadzonej działalności obchodzono **Światowy Dzień Zdrowia** przypadający każdego roku na dzień 7 kwietnia. W roku 2015 hasłem przewodnim ŚDZ było „Bezpieczeństwo żywności”.

W okresie 5.04-11.04.2015 w wypożyczalni Biblioteki Pedagogicznej w Tarnobrzegu-Filii w Nisku przygotowano wystawkę książek, literatury związane z hasłem ŚDZ. Osoby odwiedzające bibliotekę mieli możliwość zapoznania się z literaturą poświęconą obchodom Światowego Dnia Zdrowia. W tym dniu w szkołach organizowane były inscenizacje, apele, dni zdrowia, wystawki tematyczne, zajęcia praktyczne oraz degustacje zdrowych potraw.

Przy organizacji kampanii oraz w celu rozpropagowania akcji w analizowanym okresie współpracowano z lokalnymi mediami, Starostwem Powiatowym, Urzędami Gmin i Miast, Urzędami Gmin, SPZZOZ w Nisku, Komendą Powiatową Policji w Nisku, Biblioteką

Pedagogiczną w Tarnobrzegu-Filią w Nisku, Niżańskim Centrum Kultury „Sokół” Specjalistycznymi Gabinetami Ginekologiczno-Położniczymi, placówkami nauczania i wychowania, Poradnią Gruźlicy i Chorób Płuc w Nisku, Aresztem Śledczym w Nisku, podmiotami leczniczymi, poradniami K, zakładami pracy, domem dziecka.

W 2015r. Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Nisku objęła Patronat nad VIII Festiwalem Przedszkolaków Piosenki Promującej Zdrowie.

W ramach monitorowania realizacji programów w placówkach oświatowych zaplanowano 87 wizytacji, z których wykonano 80 wynikających z planu (7 kontrole zaplanowanych nie zostało wykonanych ze względu na zawieszenie przez szkoły realizacji programu w danym roku szkolnym) oraz 3 kontrole nieplanowane. Łącznie wykonano 83 wizytacje.

W analizowanym okresie udało się przeprowadzić 6 szkoleń z udziałem 159 uczestników oraz 4 szkolenia indywidualne dla nauczycieli realizujących programy edukacyjne w placówkach nauczania. Ponadto realizacja interwencji programowych i nieprogramowych wymagała przeprowadzenia 80 porad dla 109 osób. Prowadzono również całoroczną dystrybucję materiałów oświatowych i ich ekspozycję.